

ABONAMENTUL

pe un an . 28 Cor.
pe un sem. . 14 "
pe o lună . 2.40 "
Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.
Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferencz-utca nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să inapo-
iază.

Două mentalități.

Șezătoarea scriitorilor ținută la Arad, a avut, afară de marele succes moral, și un folos de alt ordin. Nici-odată până acum contrastul celor două curente, nuanțe, sau cum voiți să le numiți, ivite în sânul clasei noastre cărțurărești nu s'a invederat în chip mai izbitor. Dacă cineva ar fi dorit un prilej de a cunoaște, nu prin discuții și expuneri teoretice, ci de visu și în realitatea faptelor, deosebirea dintre cele două mentalități, ar fi găsit-o în ziua serbărilor culturale din Arad. S'ar putea spune că ea a fost o demonstrație practică, *ad oculos*, a unei teze, rămasă până acum adesea în abstracțiunea discuțiilor teoretice.

Ce s'a întâmplat?

Un grup de tineri a înălțat, în sânul partidului, flamura unei idei noi de acțiune națională mai viguroasă, mai conștientă și mai rodnică. Programul lor cuprinde două laturi, una externă și alta internă. Partea externă privește lupta în afară împotriva vrășmașilor, cere mai multă energie susținută și mai multă organizare și continuitate în acțiunea politică a partidului. Partea esențială a programului privește însă *problemele interne românești*. Intre aceste probleme, la locul întâi se află *problema culturală*: combaterea limbii și culturii străine în mentalitatea cărțurărilor, creșterea unei generații noi cu o cultură, gândire și limbă curată românească.

Să nu combatem numai cultura unguerească, ci să o facem cu neputință, răspândind în locul ei cultura românească. Acțiunea ei are efectul unui antiseptic care curăță și face serviciul de profilaxie împotriva microbilor culturii străine cari mișună în atmosfera noastră.

Scopul acesta nu se poate realiza însă prin fraze, ori cât de banale și sforăitoare, ci numai prin *fapte culturale*.

O asemenea *faptă culturală* în cel mai desăvârșit înțeles al cuvântului, o faptă mare și rodnică, a fost Șezătoarea din Arad.

Se poate închipui o propagandă mai eficace în interesul culturii românești decât venirea unui număr de scriitori și ceterile lor în fața unui public, subjugat până acum de influențele culturii străine? În războiul de recucerire culturală a acestor ținuturi, dus de ani de zile prin propaganda culturală a *Tribunei*, Șezătoarea a fost de sigur punctul culminant, poate chiar lupta decizătoare, deși nu cea din urmă.

Dacă prefacerile încete și treptate ale istoriei ar putea fi legate de o dată fixă a calendarului, desigur seara de Dumineca Tomii ar putea fi luată drept începutul unei noi epoce culturale pentru aceste ținuturi.

Ce a făcut însă onoratul comitet național prin reprezentanții săi din Arad? Ziarul partidului a anunțat, ce-i drept, venirea scriitorilor la Arad, aprobându-o și salutându-i cu bucurie. A fost însă numai o „rătăcire” de o clipă. Dacă am fi răută-

cioși, am spune că din greșală, comitetul, prin oamenii săi de aici, era să facă un lucru folositor, și-a dat însă seamă că în viața noastră, rolul lui a fost de a face adesea tocmai dimpotrivă.

Conștiința cealaltă, cea străină și neromânească, s'a trezit în sufletul oamenilor. Așa s'a luat hotărârea, veșnic memorabilă, de a nu lua parte la șezătoare și de a protesta împotriva venirii scriitorilor, ca împotriva unui pretins „amestec” în trebile noastre politice.

Ni-s'a dat să vedem prin urmare acel spectacol într'adevăr extraordinar de caracteristic și simptomatic de a vedea cum acei cari se pretind cei mai vajnici apărători, luptătorii eroici pentru limba și cultura românească, aderenții „sinderei” ai acestei cauze, străluceau prin lipsa lor voită și premeditată, deși prea puțin simțită, la cea mai minunată sărbătoare, la intrarea triumfală a culturii românești în Arad.

Nu a fost asta o întâmplare, ci cea mai caracteristică demonstrație deosebiri dintre mentalitatea veche, străină, și mentalitatea nouă, românească din sânul nostru.

Nu „amestecul” scriitorilor în afacerile noastre, ci altceva a fost motivul adevărat al lipsei lor.

Partea inconștientă de cultură și mentalitate străină i-a făcut să prefere o adunare de *străini*, cu cuvântări, cu manifestări și cu *sufletul* străin, unei adunări românești, cu manifestările cele mai înalte, cele mai subtile și caracteristice ale sufle-

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Cîntec.

Ascultă inima-mi cum bate
Când simte-apropierea ta;
In trista mea singurătate
In golu 'ntunecat din ea
Sunt clipe dragi înseninate,
Acelea când te pot vedea.

Ascultă sufletu-mi cum cântă
Când mă inunzi cu ochii tei,
Ca ciocărlia ce-și avântă
In zori de zi cântarea ei,
Trezind câmpii din pacea sfântă
La raza 'ntăielor scânteii;

Tot astfel sufletul meu zboară
Tot astfel sufletul mi-l scald,
Sub cerul clar de primăvară
Al ochilor tăi de smarald...
Ascultă-l cum plângând te-adoară
Ascultă cântecul meu cald.

Iasi, 1911.

E. V. Botez-Gordon.

Reflexiile unui Poet.

— Foiță originală a „Tribunii” —
De D. Anghel.

I.

Am auzit de copil vorbindu-se de asociațiile francmasonice, de o vastă congregație de frați, care au ramificații pe tot pământul, care se recunosc la un semn și sunt gata să se ajute unii pe alții în vreme de primejdie, și să facă bine pe sub ascuns unde ar afla o nenorocire.

Mania persecuției însă, îmbrăcând forme diverse, pentru unii, aceasta asociație nu este decât o înfrățire de răufăcători, de oameni pizmași care întind lațuri în umbră, de mâni nevăzute ce înalță și urzesc piedeci pretutindeni pentru a împiedeca pe cei ce nu fac parte din corporația lor, de a putea trăi pe lumea aceasta.

Să fi bun și mare, scrupulos și cinstit, să ai toate calitățile, e zadarnic dacă nu faci parte din congregația lor. Ori cât ai lupta, până la sfârșit tot vei ajunge să pierzi slujba pe care o ai; un proces infamant intentat cine știe cum te va scoate din rândul societății și vei deveni un ex om. Inzadar vei încerca să te strecoari printre lațurile nevăzute, căci ele se vor înmulți la infinit și forța aceia obscură, până la sfârșit, te va învinge.

În fond, această societate nu e decât o Mafie, îmi spunea un om serios în toată puterea cuvântului, și pe care la urma urmei îți vine să-l crezi, fiind dat că-l știi că a muncit toată viața sa, și-a

pierdut rând pe rând toate slujbele pe care le ocupa și a rămas tot sărac, neputându-se aciua nicăiera. Să spui că omul acesta a fost urmărit de o piață rea, aceasta n'ar avea nici un rost. Să crezi ceia-ce îți spune el de această vastă asociație de bandiți, ar fi iarăși îngrozitor. Apoi, spui iar, că omul acesta, într'adevăr, a muncit toată viața, și că e inexplicabil dacă n'ar fi fost să i-se fi pus ceva deacurmeziș să nu ajungă. El vedea în fond francmazonii peste tot. Se muta de ici colo, își da manuscrisele și cărțile pecetluite când la un prieten când la altul, și până la sfârșit, se temea de însăși umbra lui ca de un spion.

Că nu era în toate mințile omul acesta și că avea mania persecuției, asta e sigur. Dar la urma urmei, dacă am stat și m'am gândit, am văzut că el are puțină dreptate. Căci ce e buna noastră societate decât o castă de privilegiați, care-și împart toate bunurile și plăcerile vieții. Un om care vrea să trăiască bine la noi, trebuie să facă cât mai multe cunoștințe, să aibă cât mai multe relații. De aci lupta mare de a pătrunde cu orice preț și de a face parte din toate cluburile câte sunt în capitală. Firește că acolo sunt reprezentanți ai tuturor păturilor care ocupă ierarhiile. Odată intrat, aurul care se rostogolește pe masa verde îi înfrățeste pe toți. Un serviciu făcut la nevoie nu se uită și angajează, și cum în jurul mesei verzi, vei întâlni medeci, profesori, magistrați dela întâia treaptă până la cea mai înaltă, deputați ministeriabili, oameni sus puși, e firesc că ți-se vor deschide toate intrările, că având o odrslă leneșă și nesîrguitoare vei alerga îndată la amicul care e profesor la cutare liceu, și pune-

tului românesc. Dacă partea asta *inconștientă* a spiritului lor ar fi fost românească, de sigur ea ar fi învins orice premeditare și i-ar fi împins în mod irezistibil acolo unde sufletul lor intim cerea să fie: la șezătoare: precum invers, în situația lor, noi nu am fi putut rezista acestei ispite, ori cât am fi căutat să persistăm într-o hotărâre absurdă și antiromânească.

Aici e deosebirea dintre noi și ei. Nu deosebiri mici ne despart, nu pretinsa „tradare”, ajunsă ridicolă, ne dezbină, ci o deosebire mult mai adâncă și organică, de ordin sufletesc: mentalitatea românească, nouă deoparte și mentalitatea străină, învechită de alta.

Constatarea asta nu implică o dezaprobară a prezenței membrilor comitetului la adunarea ungurească. Dar lipsa lor dela șezătoare ilustrează într-un mod izbitor că în sufletul lor lipsește coarda cea mai prețioasă: coarda pentru manifestările culturii românești.

Ori ce acord, ori ce notă străină trezește în claviatura lor sufletească un răsunet, dar notele cele mai intime și cele mai adânci ale inimii românești nu evocă nici o vibrație și-i lasă rece. Acolo între unguri, făcând vechea politică de discursuri, de strigăte și vociferări, acolo era mentalitatea lor, dar *faptele* cele mai mari și cele mai rodnice nu-i interesează, iar *discursurile și vociferările*, fără sprijinul *faptelor* au făcut să ajungem acolo, unde suntem astăzi.

Pentru noi Dumineca trecută a fost o satisfacție.

Nici odată nu am fi putut dori o ilustrare mai izbitoare a deosebirii dintre noi și potrivnicii noștri. Ea a fost mai grăitoare decât ori ce altă expunere. A fost un *fapt real* care nu poate fi restălmăcit. Iar puterea lui convingătoare s'a văzut, s'a simțit și s'a putut număra pe mulțimea publicului care s'a hotărât pentru noi și, în mod nemărturisit, contra lor. A fost biruința noii mentalități și înmormântarea jalnică și parodioasă a unei mentalități și unei generații trecute.

tal care îi lipsește îi va fi lesne acordat. Ai o pricină, mai mult sau mai puțin justă, desigur că Temis te va privi cu mai multă indulgență, căci, da, îi ești un tovarăș zilnic, v'ăți asociat de atâtea ori la o bancă, l-ai luat de atâtea ori cu atâtă la sută în momentele când îl știi sleit, și codul e elastic, iar voința magistratului suverană. Recomandății vei căpăta câte vei vrea; ori ce juriu pentru ocuparea unei catedre sau a unui post, trebuind fatal să fie compus din membrii acestor cluburi. Și deci, aceiași indivizi, fiind dat relațiile lor, se vor găsi ori unde și pretutindeni între ei. Fiind la toate petrecerile împreună, vor sfârși prin a se cunoaște și a se asemăna, biografiile fiecărui nu vor avea nici un secret pentru ceilalți; tainele de alcov ori operațiile în marginea codului fiind știute, un serviciu la timp nu se poate refuza.

Ceilalți, dincolo de masa verde a cluburilor, de pologul mătăsoș al alcovurilor, de tapetele înflorite ale buduariilor, ori de draperiile ce închid ușile saloanelor nu există. E riul tulbur și anonim care curge, e neagra mulțime indiferentă care nu poartă o figură cunoscută, e turma care nu importă. Durerile, nevoile ori truda acestora nu există. Și cei ce nu fac parte din aceasta asociatie, ori câtă dreptate ar avea, ori cât suflet și inteligență, e inutil să lupte.

Așa dar există o francmasonerie și prietenul meu, care sfârșise prin a avea mania persecuției, avea dreptate în fond. Această Mafie nevăzută era tangibilă, membrii ei pretutindeni veghiau la post. Semnul acela prin care se recuno-

Adunarea poporală în Igrış. Duminecă, 7 Mai n., partidul nostru național-român organizează o adunare poporală în Igrış (comitatul Torontal). Vor vorbi mai mulți oratori trimiși din centru.

Justh luat la țintă. Acțiunea pornită de partidul lui Justh a stârnit — după cum era de prevăzut — cel mai viu resenz în toate taberele șovine și chiar și în sinul partidului justhist se observă o pronunțată nemulțumire. Deputatul Fráter Loránd și Maczky Emil au anunțat deja, că vor părăsi partidul. Motivul invocat e, că partidul a încheiat alianță cu socialiștii și naționalitățile, cu dușmanii, deci, *cei mai* declarați ai unității naționale a statului ungar.

Acest cel dintâi semn de desbinare în partid a fost primit cu multă mulțumire, în special de partidul lui Kossuth și de partidul clerical, cari pentru a contracara acțiunea lui Justh, se vor întovărăși și ele, pornind o propagandă în interesul reformei electorale *pe baze naționale ungurești*.

Socotim, că înverșunarea taberelor ultrașovine e prea timpurie, dupăce nici Justh și nici partizanii lui n'au tradat încă nici cu un singur cuvânt, că reforma electorală ce contemplă n'ar fi închinată și caideii de stat național unguresc.

Goana ce se infiripă tot mai intențat împotriva alianței lui Justh cu socialiștii (căci cu națiunile nemaghiare noi nu-l credem încă aliat) e un moment care ne vorbește iarăș de marele contrast dintre lumea noastră sufletească și cea a potrivnicilor noștri, aparțină ei oricărei tabere. Și nu credem să fi sosit încă momentul pentru nivelarea acestui contrast, ba semnele ce ne vin dela potrivnicii noștri par dimpotrivă, a ne spune că el crește mereu. Imprejurarea aceasta ne înspăimântă tot atât de puțin, cât poate numai să ne încante o tovarășie nesinceră cu justhiștii.

Moștenitorul de tron în Budapesta. Arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul de tron, a sosit azi la amiazi la Budapesta, însoțit numai de aghiotantul său.

Sosirea aceasta neașteptată și neanunțată

șteau vădit. Zidul care se ridică între unii și ceilalți, într'adevăr există.

Și-mi spun: Oare noi toți aceștia, cari ținem un condei în mână și știm să punem o idee în mișcare, n'am putea, întrunindu-ne la un loc, să formăm o forță considerabilă, care să lovească ca o catapultă în zidul acesta după care se ascunde nevăzuta congregație? N'avem noi oare destul sarcasm și ironie spre a-i urmări cu batcura noastră, nu suntem destul de destoinici de a le arunca o pată de cernelă pe față și a-i însemna pentru totdeauna? Să fie oare inerția celor trândavi, mai tare decât energia noastră în mers? Cărțile noastre pe cari le-am scris, n'ar putea să devie o baricadă în dosul căreia să putem lupta la adăpost? Avem o armă formidabilă de care nu știm încă să ne slujim, o muiem în lacrimi în loc s'o muiem în fiere, facem flori de stil și podoabe arhitecturale, ne pierdem vremea în ieremiade, uitând că ascuțitul ei poate să împungă, că lacrima de cernelă lăsată în rană poate să cangrenizeze.

Prin scris se face toate și dacă bătrînii noștri, cari au stat cu mâinile în sin, acuzându-ne pe noi ceștialalți că ne ridicăm, că nu știm decât să ne facem reclamă, au stat răzlețiți și n'au făcut nimic să nu urmăm pilda lor, ei să ne strângem la un loc, căci acea forță oarbă și ascunsă, numească-se ea Francmasonerie, Camorra sau Mafia, există într'adevăr și trebuie s'o distrugem.

11 Aprilie 1911.

a stârnit senzație în cercurile politice îi atribuie venirii moștenitorului scopuri politice. Se zice chiar că ceasta ar fi în legătură cu reformarea și că arhiducele n'ar fi mult atitudinea prea conciliantă a mișcării președinte austriac Bienert.

În cercurile guvernului unguresc trivă se spune că vizita aceasta n'rește nici un scop politic.

Cum s'a făcut alegerea dela Aletriva alegerii guvernamentului Zathureczky în cercul Aleșdului, alegătorii opoziției *Farkasházy*, rămași în minoritate, au protestat la Curtea de casație, care a anchetat.

De câteva zile s'au început interogatoriile cari au făcut declarații foarte pentru deputatul ales. Aproape toți au ratat că în cursul campaniei electorale Zathureczky a făgăduit alegătorilor pășune, bani și alte favoruri.

Pentru a contrabalansa gravitatea declarațiilor cari pot să aibă ca urmare alegerii, — apărătorul lui Zathureczky cat acuză împotriva acestor martori, pe că ar fi jurat strâmb.

Așa crede deputatul guvernamentului poată apăra mandatul acesta, câștigat nedreaptă.

E foarte probabil că în curând vom vedea legere nouă la Aleșd. Ne place a crede data aceasta vom putea să luăm lupul acest cerc *curat românesc*, strângând legătorii români în jurul unui candidat român.

Camera. În semn de pietate pentru viața din viață a ministrului Hieronymi, la propunerea președintelui, a ținut azi dinț de scurtă durată.

Într'o cuvântare scurtă președintele viczy a arătat meritele defunctului. Răzând apoi oamenii de frunte ai partidelor cepând cu contele Khuen Héderváry exprimat în numele partidelor lor, și ei leantele pentru pierderea suferită de publică ungurească. Camera va trimite meroasă deputațiune la înmormântare depune pe scriu o coroană de flori.

Ligă împotriva votului universal. În cercuri politice din Budapesta circulă svon fracțiune a partidelor independiste e pe cale a stitui în Ligă dușmană votului universal. În Ligei ar fi să stea contele Károlyi Mihály.

Polónyi Géza a și grăbit să desmințiasc Prin urmare — poate să fie adevărată.

Ospitalitatea românească

Spiritul de ospitalitate a fost rea o însușire inerentă rasei noastre. Popoarele cu viață idilică și morală ca poporul nostru au a calitate sufletească superioară, prețui pe străinii trecători, ca frații sau rudele lor, la vreme tâlnire. Legende, basmele cu tele lor tradiții ne înșiră adeseori convingătoare despre bunmire, ce se făcea în casele străinilor noștri tuturor bunilor creștini, de adăpost. Și nici haiducii măcrobobanul nostru dela munte, nu să acorde adăpost celor ce bat călăbriile lor, cu inimă curată. Iar fiind, ne mirăm când vedem, găsem cazuri, când această omenească trăsătură a caracterului nostru etnic este știrbită și astfel puși în o vădită contradicție trecutul bunelor deprinderi.

De un timp încoace s'a ina

viața noastră publică un adevărat rent între noi, cei din Ungaria, ca ne cunoaștem mai de aproape și stabilim astfel, pe o cale mai sigură, unitatea noastră sufletească cu țiii din Regat. Dorința asta s'a alientat foarte mult, îndeosebi de vreme ce ani încoace, când atât în ziarele revistele noastre, cât și în cele din regatul român, s'a pus mai mult preț apropierea cuvenită. Ca o consecință am văzut, la 1906, cu câtă râvnă pecau frații noștri din Ungaria să vadă țara românească și cu câtă înținare și mulțumire se întorceau, lăudând cele văzute și mai ales scoțând iveală larga ospitalitate și caldă prietenie de care au avut parte. Ca o a doua consecință am putut apoi să constatăm treptat, că aceia cari vor să continue acest schimb de a ne cunoaște, sânt cu deosebire fruntașii conștiinței cari au renunțat cu încetul la izolarea lor artistică și s'au coborât în ultimele, ca s'o cunoască mai bine. De câte ori vre-un scriitor din Regat a petrecut în mijlocul nostru, zilele ni s'au prefăcut în sărbătoare și lipele petrecerii lui alături de noi au fost răsplătite cu toată bunătatea suferitească, căci erau clipe de mândrie de înălțare.

S'a întâmplat însă zilele aceste un episod, care ne-a pus oare-cum la încercare sentimentul acesta așa de nobil și de binefăcător. S'a dovedit și de data asta, că ori câte porniri bune avem noi, sânt momente în cari ne vedem înguști la suflet și săraci în voința de a ne potoli patimile personale.

Cetitorii ne-au înțeles de sigur. Facem aluzie la șezătoarea scriitorilor și la modul aproape monstruos, cu care un confrate dela noi a avut nechibzuința să combată această vizită, făcută cu cele mai curate gânduri omenesti. În loc de a se pătrunde de importantul act de solidaritate al timpului nostru; în loc de a respecta credința lor în adevărata noastră frățietate, menită să dea roade mai puternice, iată-l pe acest confrate, frângând puterea legii de ospitalitate și denunțând pe ceice veniau ca să ne vadă, au spus opiniei publice românești și celei ungurești: că vin să ne atacă politică!...

Am mai comentat acest fapt și l-am numit, într'un recent articol, drept o dușmănie împotriva ideilor curente de progres. Vrem să spunem însă astăzi că această ciudețenie înseamnă mai mult decât atât, înseamnă că patimile individuale ne falsifică sentimentele cele mai omenesti și ne abat din calea bună a vechilor noastre obiceiuri. Dar fenomenul acesta, că din bănuiele chinuitoare, sau din interese personale, suntem în stare să săvârșim un sacrilegiu împotriva ospitalității și nu avem nici măcar tăria tăcerii, înseamnă că originalitatea firei noastre e cutropită tot mai mult de scopurile meschine ale zilei și ale locului și de alte vinovate influențe.

Felul mitocănesc cum au fost pri-

miți scriitorii, cu atâta rea credință și abținere, din partea răsleților autorizatului nostru, a fost nu numai un certificat de paupertate în înțelegerea rosturilor culturale, dar mai ales un fapt neromânesc, cu care, din fericire, imensa majoritate a societății noastre aradane nu s'a solidarizat. Prin elanul manifestației, prin atmosfera literară și artistică ce s'a creat zilele aceste în jurul serbării, s'a dovedit încă odată, că bunul simț al neamului nostru biruiește totdeauna când e vorba de cauze comune și mari și că resentimente individuale și frica de adevăr nu vor putea niciodată să întunece în mulțimea românească propagarea binelui și a frumosului, înaintea căruia se ascund numai creațiunile urei și ale vrajbei forțate.

Un glas din străinătate.

Zilele trecute revista berlineză *Nord und Süd* a publicat un interesant articol despre constelația politică actuală din Balcani, reliefând în mod deosebit nu numai importanța regatului român ca factor hotărâtor în evoluția țărilor din Balcani, ci atingând chiar și importanța generală a neamului românesc de pretutindeni, în ce privește viitorul mării politice europene în chestiunea acestei evoluții.

Reproducem la vale — după ziarul *Adevărul* — partea referitoare din articol și amintim că ea a avut darul să trezească și interesul ziarelor ungurești imperialiste. *Budapesti Hirlap* în numărul său de azi pretinde chiar să găsească în articol punctul de vedere din care e privită dela București o eventuală întovărășire a Românilor din Ungaria cu partidul lui Justh și cu socialiștii.

România, — zice revista germană, — nu poate încuraja, printr'o tăcere bine-voitoare, politica de cuceriri a vecinei sale, pentru că dorul de întindere al Bulgariei constituie o primejdie serioasă pentru Dobrogea. O Bulgarie mare ar exercita o influență absolut irezistibilă asupra Bulgarilor din provincia sudică românească și, printr'o necesitate naturală, ar împinge granița bulgărească până la Isaccea, Tulcea și Gurile Dunării, pentru ca la Reni, Ismail și Kilia să întindă mâna țarului liberator.

Tot așa de puțin se împacă România cu politica pan-elenică a Greciei. Elementele românești din Macedonia și dela granița tesalică, Cuțovlahii au mai mult a se teme, din punctul de vedere etnografic, din partea unui regim grecesc, de cât din partea vechiului regim turcesc. Domnia osmanică n'a reușit, în decurs de secole, să-și asimileze popoarele de sub sceptrul ei. Deosebirea de religie făcea imposibilă apropierea. În schimb grecii se pricep să înghită alte naționalități, cu puterea unui foc mistuitor.

De aceea România trebuie să împiedice cu gelozie ori-ce plan de cucerire al Bulgariei și al Greciei.

Numai din pricina asta regatul român s'a văzut împins pe partea Turciei. Un imperiu panslavist în Balcani ar fi stinjenitor pentru România. Compatrioții ei din Macedonia și Epir sânt prea departe ca să poată fi încorporați. Apoi Turcia le dă chiar un sprijin deosebit, servindu-se de ei ca contra-greutate împotriva aspirațiilor grecești, bulgărești și sârbești. De altfel — crede scriitorul german — sute de ani Români au stat cu Turcii nu numai în legături prietenești, dar chiar în alianță desăvârșită.

Urmează o descriere, nu tocmai exactă, a

a întregii epoci de suveranitate turcească și a condițiilor în cari România și-a câștigat independența, accentuându-se ingratitudea Rușilor cari ne-au furat Basarabia. Acest fapt a provocat ruptura pe veci între România și Rusia.

În 1896, Franz Iosef a vizitat Bucureștii, primind defilarea a 30.000 de soldați români. Poate că acel eveniment conținea deja înțelegerea personală dintre cei doi suverani pentru lupta în comun în contra panslavismului moscovit. Nimeni nu e prea curios să știe dacă această tendință de sprijin reciproc este sau nu este consacrată în serios și stampilată. E mai prudent ca, în timp de pace, România să nu se dea de gol prin tratate scrise. Regele Carol trece drept unul din cei mai cuminiți bărbați de stat și — după aprecierile lui Bülow și ale lui Goluchowski — drept cel mai bun cunoscător al Balcanilor, căci și-a făcut școala în ani mulți și grei.

În timpul războiului francez-german, regele scrisese tatălui său că inima lui e acolo unde filii steagul prusian; dar tot atunci în Camerele române își declara simpatia pentru Franța. Carol a vrut să abdice. Numai după ce un Hohenzollern s'a urcat pe tronul împărătesc german și România s'a sustras controlului francez, regele a părăsit ideea abdicării.

Ciudată întorsătură a soartei! Principele Carol datorează lui Napoleon coroana sa regală; și numai prin naufragiul lui Napoleon a putut să-și păstreze coroana.

Dar regele a mai avut multe greutăți interne. Au trebuit decenii ca poporul să-și aprecieze meritele și să vadă că el a creat armată, comerț, industrie, etc. Azi ambele partide se închină înaltei lui autorități și agerimei lui politice.

Numai în ce privește politica externă României nu sunt în totul de acord cu regele lor. Poporul este în contra unei legături prea strânse cu Ungaria.

În adevăr, în Transilvania aproape trei milioane de Români îndură cea mai grozavă asuprire din partea Maghiarilor. Acești Români au suferit în ultimele alegeri așa de strașnice samavolnicii, încât s'au lăsat amenințați spre o legătură cu Justh și, prin asta spre o ruptură cu dinastia habsburgică (?! N. R.). Numai după ce bărbații de stat... Apponyi, Tisza și Khuen-Hédervary vor fi îmbunătățit soarta Românilor pe temeiul egalității politice și naționale (treanca-fleanca! N. R.), putem avea speranța că soldații regelui Carol, plini de încredere, vor merge umăr la umăr cu Ungurii, în războiul contra Slavilor.

Credem de prisos — adaugă foarte corect numitul ziar românesc — orice comentarii mai ales în ce privește partea dela urmă, în care autorul articolului așteaptă ca Apponyi, Tisza și Khuen să resolve chestia Românilor, a acelor Români cari ar fi vrând s'o rupă cu dinastia habsburgică.

E o dovadă acest articol — întregim noi — că personalitățile politice ungurești sânt cunoscute în străinătate într'o lumină absolut falsă și în acelaș timp că, pentru demascarea acestor cincii farsori nu se cheltuiește din partea noastră truda necesară în publicistica europeană. În acest punct potrivnicii noștri ne premerg și astăzi cu'n exemplu prea elocvent, pe care-l deslușim chiar din afirmațiile articolului revistei berlineze.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eilz. Poarta II.

Consultații dela orele 8-12 a. m. și 3-6 a. n.

O nouă obrăznicie.

Primum știrea că directorul colegiului unguresc din Orăștie, acum mai în urmă, nu numai că nu a permis elevilor liceali să învețe religia în limba românească, dar le-a interzis să mai meargă la biserica lor. Pe optsprezece dintre ei i-a silit să asculte serviciul divin în biserica calvină, iar patru au fost nevoiți să cerceteze biserica romano-catolică.

Cetitorii noștri cunosc toate peripețiile prin cari au trecut bietii băieți români, cari în urma împrejurărilor nefaste în cari trăim, sânt siliți să-și primească învățătura la acel cuib infect de șovinism, care este liceul calvin din Orăștie.

Conformându-se și interpretând stupid ordonanța contelui Apponyi, directorul liceului a interzis catechizarea în limba românească. A silit în urmă pe părinții elevilor să iscălească declarații prin cari cer ca religia să se învețe pe ungurește.

Se înțelege, o minte obtuză ca a celor dela conducerea liceului calvin din Orăștie, trebuia să ducă până la sfârșit consecvența în prostie. Pentru că, într'adevăr, alt calificativ nu putem să dăm acestui act de medievală îngustime de spirit. În veacul al doisprezecelea numai, era urmărit cineva în felul acesta pentru credința lui. Atunci și-se smulgeau perii din barbă și te frigeau pe rug pentru că mărturiseai o credință nouă.

Dar nu numai supt raportul acesta trebuie să privim noi chestiunea. În definitiv, îi privește pe domnii dela Orăștie cum țin să-și manifesteze cultura sau lipsa de cultură sufletească. Noi trebuie să vedem în această nouă obrăznicie, ce se face pe socoteala noastră, un nou atac împotriva culturii noastre naționale. Trebuie să știm că acest act brutal al directorului liceului unguresc din Orăștie, nu este altceva decât expresia cea mai avansată a unui întreg complex de tendințe spre nimicirea desăvârșită a ființei noastre naționale. Palma pe care o primim noi acum, ne-o aplică o mână legată de un trup viguros și conștient de toate mișcările lui, iar acest trup nu este altceva decât statul unguresc, cu întreg aparatul lui economic, cultural și administrativ, care ne sugrumă zi de zi, cu puterea unui enorm polip.

Cazul dela Orăștie ne indică încă odată mai mult suprema noastră datorie în fața acestui atac, care nu este nici singuratic, nici primul și nici ultimul.

Noi nu vom crede de aici înainte că politica noastră se va putea restrânge la câteva discursuri, mai mult sau mai puțin banale, nici nu vom spulbera mânia noastră în câteva fraze tocite de protestare, ci ne vom convinge de marele adevăr, că problema existenței, sau neexistenței noastre se va lămuri numai prin forța economică și culturală pe care o vom așeza în fața imenselor puteri ale statului unguresc.

Să ne închipuim 'că în împrejurări mai fericite, dacă am avea noi un liceu românesc la Orăștie, un oraș care în urma maselor compacte românești din jurul lui ar trebui să fie cu desăvârșire românesc, ce efect ar avea svircorilele năbădăiosului director al liceului calvin? I-am întoarce spatele lășându-l să spumege de mânie și cel mult dacă i-am arunca un zimbet de dispreț, când sfârșit de sbuciumare, cu ochii holbați de apropierea morții, ar mai tresări din când în când. Așa cu mentalitatea noastră, cu îngustimea feliului nostru de a face politică, el zimbește și noi ne mulțumim cu svircorilele neputincioase.

Scrisori din București.

Un articol al secretarului Ligei. — O scrisoare a Ligei. — Măsuri contra apașilor. — Zelul dascălilor evrei. — Presa și șezetoearea dela Arad.

București, 20 Aprilie.

Adversarii „Tribunei“ vor fi jubilat citând proza tipărită de domnul care a avut îndrăzneala să facă la Liga personalități și care a fost dezaprobat în public. Spre a le calma entuziasmul, dau câteva pasagii din scrisoarea deschisă a d-lui Popescu Tudor, secretarul secției din București a Ligei, adresată direcției ziarului „Minerva“ și publicată în „Universul“:

„Domnule Director!

Ziarul d-v., „Minerva“ dela 17 c., publică, sub titlul „Dela Liga Culturală“ o dare de seamă a seratei Ligei dela 15 c.

Fiind semnată numai Rp. oricine are dreptul să creadă că este vorba de un articol de reportaj, de o simplă dare de seamă a ceea ce s'a petrecut la Ligă.

Cu multă mirare și părere de rău am văzut însă că e vorba de un articol de critică în care rândurile „correspondentul „Tribunei“ a găsit de cuviință să afirme în fața membrilor Ligei o serie de inexactități pe cari le-a citit de pe niște foițe, în timp de cincisprezece minute. [Atât a fost toată conferința...“ și „dintre membrii comitetului secția București au azistat la zisa „conferință“ numai doi inși. Pentru decepția să...“ sunt ele însuși inexactități și lipsite de stima pe care ziaristii și-o dădorec reciproc, mai ales când unul e dl I. U. Soricu, iar celalalt numai Rp. care se jenează să semneze.

Nu apăr aci pe dl Soricu, căci nu are nevoie de apărarea mea, pentru-că știe să poarte condeiul și mai ales pentru-că d-sa e un scriitor ale cărui merite în literatura noastră, îl apără în deajuns. Apăr însă adevărul. Conferința d-lui Soricu a venit după aceea a d-lui I. Scurtu, care înainte de sfintele Paști a vorbit despre „Situația Românilor din Transilvania“. Ambele au fost rostite de doi buni cunoscători ai stărei lucrurilor de dincolo; s'au completat una pe alta și publicul a avut marele avantaj de-a cunoaște ambele fețe ale unei chestiuni așa de importante.

Mai apăr însă aci reputația serilor culturale ale Ligei, cari trebuiesc să fie mai ales ocazii de înfrățire românească. Din acest punct de vedere, critica nesemnată și aproape dușmănoasă a d-lui Rp. este un mare neajuns pentru Ligă, căci are aierul să spună că cine vine la Ligă, pierde o seară, întru cât partea a 2-a a serii, adică citirile, muzica și declamațiile au, de sigur, o mai mică influență culturală asupra publicului, obicinuit să facă din ele mai mult distracție decât folos...

În acelaș timp, din partea comitetului Ligei din București am primit următoarea adresă:

„Stimate Domn,

Comitetul secției București al Ligei Culturale vă exprimă viile mulțumiri pentru sercina de de conferențiar al Ligei, de care v-ați achitat în seara zilei de 15 Aprilie.

Primiți. Vă rugăm, stimate domn, e considerațiunei noastre deosebite.

Președinte Dr. Stef. Bogdan.

Secretar Popescu Tudor.

Ori-ce comentarii sunt de prisos.

Ziarele din capitală își exprimă jorarea față cu înmulțirea numărului și atacuri săvârșite în ultimul timp și fără de nici un căpătii. „Se înmulțesc și strigătul la ordinea zilei și ziarele de cu vreme măsuri în contra lor nu ajunge acolo unde se găsec azi capitale din apus, cum este de pildă P ultima săptămână publicul bucureșter alarmat de vre-o șapte atacuri săv vagononzi asupra diferitelor persoane de o îndrăzneală uimitoare, Tilhări șoseaua Ghica, tilhăria dela cimitirul R spargerea din șoseaua Basarab, și al isprăvi de această natură au făcut ca să ia severe măsuri spre a stinge i germene pornirile de aistrugere ma de sufletele perverse.

S'a înmulțit astfel numărul paznic noapte din părțile dela periferia oraș vor înființa câteva noi circumscripții nești, a căror însărcinare va fi aceea d ghia asupra ordinei în mahalalele a terorizate de oameni fără de nici un i Indivizii cari cutrieră cartierele orașul de-a avea vre-o ocupație au fost pu strictă supraveghere din partea poliției. bine că s'au luat aceste măsuri de în Greutățile traiului pe de-o parte, iar altă parte groaza de muncă stăruitoa tot mai mulți indivizi dela calea cea d îi împing la fapte cari aduc un mare societății, dar și lor singuri, căci mai s'au mai tîrziu toți acești viteji de i mare o sfîrșesc la Văcărești, când nu i ocna pe viață.

Școalele evreiești din România își i regulament al lor după care se conduc. Român, având în vedere, că aceste sunt ale unei confesiuni, cere dela școale un program în care numărul ore limba română este mai mic decât în ș statului. Aceasta s'a făcut avându-se în faptul, că elevii dela școalele evreiești mai învețe și elemente de limbă ebraic mărul orelor pentru predarea acestui este fixat prin regulament.

Nu ararareori sosesc însă plângeri în tra profesorilor dela aceste școale — cari unii au pretenția de a face chiar ratură românească, de a face pe „scri români — că neglijează studiul limbii e reducând numărul și așa destul de lim orelor menite pentru acest studiu și nând în schimb limba ebraică. Astfel directorul școalei evreiești din Tecuci, Simon, despre care ancheta orînduită o nisteriul cultelor a stabilit că nu se ti regulamentul în vigoare și că studiul ebraice îl predă, în detrimentul altor într-un număr mult mai mare de ore cel fixat. Ministeriul a luat acestui domn ul de a mai funcționa ca director al v școale particulare din țară. O pedeap stul de ușoară, când te gîndești că țară mai civilizată urmarea acestei că lege ar fi fost închiderea școalei și. darea în judecată a celui ce a călcat

Ziarele din capitală publică dări de amănunțite asupra vizitei scriitorilor la Arad. Accentuând necesitatea unei sufletești mai apropiate între intelectua regat și cei de peste carpați, ziarele a mijlocul cel mai potrivit spre ajunger stui scop sunt asemenea șezători litera sinuările răutăcioase n'au avut nici un Declarația scriitorilor publicată în „Tri fost reproducă în ziarele de aici.

Corespon

Scrisori din Paris.

Excursiunea africană a dlui Fallières. — Iar scandalurile politice și administrative. — Pitorescul Parisului. — Femeile române și femeile franceze.

Paris, 26 Aprilie.

Bătrânul președinte al Republicii s'a plimbat prin Tunis. Pretutindeni i-s'au făcut primiri strălucite. Intovărașit de Beul acestei țări și de suita sa în admirabilul lor fast oriental, excursiunea dlui Fallières a avut aerul unei neîntrerupte feerii. Sub cerul african de un albastru profund și scânteitor de soare, grelele steaguri de mătase brodată ale Arabilor se închinău în fața tricolorului francez. D. Fallières a vizitat cu pietate vechile ruine ale palatelor sarasine și rămășițele monumentelor romane. La Sbeitla, urmele unei cetăți romane, clădită prin 647 i-a atras luarea aminte. Arcul de triumf clădit de Dioclețian întru amintirea opririi celei dintii invaziuni arabe a rămas aproape neclintit în decursul veacurilor. El seamănă mult, zice-se cu Arcul de triumf napoleonean, clădit în Paris pe c m piile Elysee. D. Fallières e încântat de colonia franceză pe care a vizitat-o. În schimb Marocul dă Franței gânduri îngrijitoare. Rebelii devin din ce în ce mai îndrăzneți și europenii din ce în ce mai nesiguri de viața lor.

De aceea Franța s'a grăbit să trimită trupe noi în această regiune, în cari revoltele, jafurile, vărsările de sânge neîntrerupte, constitue singura istorie, de veacuri, a marocanilor. Guvernul francez procedează însă cu o mare prudență, ca nu cumva să deștepă susceptibilitatea puterilor cari au luat parte la conferința dela Algeiras. În curând, se speră, rebeliunea triburilor marocane va fi înfrântă. Pentru câtă vreme? Ea va reîncepe cu o încapăținare pe care nimic n'o va opri niciodată. Populația marocană izbucnește în revolte cu o putere elementară, cu același instinct nepotolii, cu care se succed cutremurile de pământ într-o regiune vulcanică.

În Paris opinia publică e hrănită tot cu scandalurile publice și administrative. Pe zi ce trece se descopăr noi fapte rușinoase, săvârșite de persoane sus puse. Guvernării francezi s'au hotărât de data asta să lovească fără cruțare pe vinovați. Se prevăd primeniri serioase în instituțiunile administrative și politice de aici. Organizația ministerului de externe va fi radical transformată. Furturile și escrocheriile înalților funcționari sunt pe cale de a înceta. Așa se speră, cel puțin. În orice caz, succesiunea descoperirilor inovate au devenit de o monotonie care desgustă. Poporul parisian e revoltat. Nu revoltat cu sgomot și atitudine amenințătoare, ci cu liniște și gravitate. Dacă republicanii ar studia mai adânc această stare sufletească a parisienilor, ar avea dreptul să fie îngrijorați. Calmul acesta al poporului e un simptom redutabil. Niciodată parisienii nu sunt mai primejdioși, ca atunci când nemulțumirea lor n'are nimic «fronde» înfrânsă. Când se agită cu sgomot, când manifestează, când se joacă de a rebeliunea, în mod spontan, parisianul nu e niciodată luat în serios. El se sbate câtva, țipă, dă din picioare și se potolește ca un copil ce și-ar face de cap. Cu totul altfel e însă când desgustul lui se manifestează în liniște. În cazul acesta se pregătește de luptă, de-o luptă serioasă. Și când izbucnește, vai de acei cari l-au nemulțumit.

„Și în acest calm pregătitor de perturbațiuni sociale se află parisienii în clipa când vă scriu. Mi-e teamă că în curând să nu vă relatez, în corespondențele mele viitoare, furtuni populare senzaționale!

Până atunci, o singură zeiță stăpânește peste sgomotul Paris: zeița Primăvară! Cerul e albastru, soarele călduț, văzduhul parfumat. Sena e limpede și blândă, copacii sunt verzi, sutele de turnuri ale orașului sunt invălate de o lumină îmbelșugată. Nu cunosc nimic mai admirabil ca Parisul, primăvara pe la asfințitul soarelui. Cu ultimele sclipiri ale globului de foc, edificiile se găsesc în haine de jărătec. Un puhoi de oameni se revarsă pe bulevarde, pe străzi, prin grădini. Tramvaele gem de lume, vaporele de pe Sena luncă pe unde încărcate până la pupă, pe podurile aruncate peste fluviu e o înghesuială de nedescris. În ochii tuturor lucesc scântei de voie bună. Trotuarele sunt înșesate de bărbați, femei, copii. Femeile mai ales, în îmbrăcămintea lor albă și roză, par niște flori răsărite din asfalt. Vocile lor limpeză și dulci umplu văzduhul, amestecându-se cu ciripitul de paseri. Mersul lor e ușor și grațios, pe chiourile lor palide, fine și nervoase, primăvara a pus un

zâmbet ceresc. Parisul murmură, pe la asfințitul soarelui, Parisul șoptește când se lasă seara. Dar trecătorii nu se răresc, pe străzi. Și bătătoresc pavagiul cu același ritm precipitat, până la miezul nopții.

Dar lucru unic în imensul oraș, e brusca tranziție dela lumină vie la clar obscur, dela sgomot la liniște blândă. Cel care scrie aceste rânduri, își are locuința într-o stradă laterală din Avenue des Ternes. Avenue des Ternes e una din cele mai active străzi ale Parisului. Din zori de zi și până la miezul nopții e un dute-vino neâncetat. Mii de oameni străbat drumul, se înghesuiesc, se lovesc unii pe alții, fără a se cunoaște. E o arteră de o pulsațiune înfrigurată...

Dar cum cotești colțul de stradă, rămâi un minut pe loc, zăpătit, izbit de contrastul brusc pe care ți-l prezintă strada din care ai eșit și aceea în care intri. Ai impresia că vii din Babilon și că intri într'un orașel de provincie liniștit, blând și cordial. Pe pragurile caselor, vecinii stau de vorbă, câinii se culcă liniștiți în mijlocul drumului, fără teamă de automobile și trăsuri, pe la ferestre ghivece cu flori și păsări cântărețe în colivii, de prin îngustele curți auzi din când în când glasuri de cocoș și cotodăcăt de găini. Văzduhul e calm, copiii se joacă pe trotuare. Un orașel de provincie! Și la cinci-zeci de pași numai, activitatea halucinantă a Parisului, uruit de roți, strigăte de negustori — un sgomot infernal!

În Dumineca Paștelui am vizitat biserica românească din Cartierul Latin. Intreaga colonie română venească asculte sfânta slujbă. Sunt numeroși Români cari trăesc în Paris! Numeroși și bogați. Am văzut toalete uluitoare de femei — prea uluitoare poate. Dar cele cari le purtau nu sunt mai pre jos. Căci sunt admirabile femeile române!

Trăind de atâta vreme la Paris, n'am des ocazia să văd un uumăr mare de români adunați la un loc. Ocazia aceasta am avut-o în ziua de Paște. Și fără de voce, am admirat vigoarea și frumusețea acestui popor plin de viață. Și fără de voce iar, văzând sculptorul buchet de femei adunate în capela română, le-am comparat cu femeile franceze, atât de grațioase și draguțe. Ei bine, repet, femeile române sunt admirabile!...

Drepte, înalte, cu ochii strălucitori, cu trăsăturile aproape clasice, cu trupul plin și grațios în același timp, cu părul bogat, cu buzele roșii și dinții ca mărgeanul, femeile române merită un loc de onoare printre cele mai frumoase tipuri de femei din omenire. În ele se unește grația și profilul net al rasei latine, ce le dă un farmec nespus. Românele nu au suplețea nervoasă a Francezelor, nici ritmul muzical al mișcărilor lor; dar trupul lor are în schimb mai multă plasticitate și în mișcări o indolență voluptoasă care îmbată. Chipul Francezelor e supțiat, de o delicată clasică; acel al Româncelor e mai plin, mai sonor — dacă ni se trece cuvântul — și cu toate acestea delicat și pur. Privirea Francezelor e vioaie, ironică și dulce; aceea a Româncelor, blândă și încărcată de langoare....

Cât despre bărbați, Români sunt fără îndoială, cu mult mai frumoși decât Francezii, fără a avea însă sprintenia și subtilitatea acestora din urmă. În schimb, inteligența lor e egală.

C. R. B.

Povestiri de femei.

Femeie — Deputat.

Mare triumf al feminismului. Bătrina Europa a trebuit să vadă și aceasta. O femeie aleasă ca deputat, acum o lună în Norvegia. După întregi revolte și ciocniri sângeroase, ambiția și stăruința îndărătnică a femeiei, a trebuit să birue. Și Norvegia se poate mândri acum și totdeauna cu cel dintâi triumf al feminismului. Fi-va acesta, pentru norvegieni începutul unei noi ere de prosperitate națională, sau fi-va o slăbire a temeliei țării? Viitorul o va arăta. Ori cum însă, ziua de 17 Martie 1911, va rămânea memorabilă în analele istoriei politice a Norvegiei. În grandiosul Storting, în masa compactă a redingotelor, a apărut silueta delicată a unei femei și de pe un scaun de deputat să ridicat cea dintâi frunte femeiască, amenințând să răpească laurii băbaților și pe terenul acesta.

Nimeni nu a putut bănui ceea ce se petrecea în clipa aceea, în sufletul antifeministilor, pentru că apariția dsoarei Rogstad în Camera norvegiană, din instinctul obligatoarei curtoasii și amabilități, a fost obiectul unor sgomotoase demonstrații de simpatie. Chiar președintele Camerei, a ținut ca deschizând ședința să salute pe noua deputată, într'un discurs elogios în care și-a exprimat marea bucurie de-a fi avut norocul să salute un așa splendid triumf al feminismului chiar în Norvegia.

După discursul președintelui, fiecare deputat și-a ținut de datorie a merge să strângă mâna fericitei alese, scenă immortalizată de instantaneul unei mari reviste feminine. Dar e caracteristic în fotografie. Sombrii norvegieni cu lungile lor bărbi mohorite și-au putut schița de ocazie un fel de suria, pe care mai să și-l ia înapoi, dar încolo, o armată de priviri chiorșe inconjurau pe triumfătoarea feministă.

Și n'as vrea să mă chiume dsoara deputat Rogstad, când mă gândesc ce s'a putut petrece în sufletele dlor deputați ai Stortingului Norvegian și ce i-au putut ura glorioasei oratoare, acum câteva zile când a debutat în Camera cu splendid succes, interpellând în discuția bugetului armatei.

Cine știe, dacă feminismul ar fi într'asa stare înaintată și la noi, de n'am avea mai mult noroc, poate pe terenul acesta, în câștigarea drepturilor noastre naționale.

Sus, stindardul feminismului român!

Excursiunea elevilor dela gimnaziul român din Brașov.

Roma, 18 Aprilie v. 1911.

Pe ziua a patra am avut în program excursiunea la Tivoli, depărtare de 1 și jum. ceas cu trenul. După ce ieși din oraș treci printr'o vale frumoasă și bine cultivată din care ai o privești minunată asupra munților ce se ridică în fund. La 21 km. se afla stațiunea Bagni, cu băi de pucioasă renumite, cunoscute de Romani sub numele de *Aquae Albulae*. De aci trenul începe să urce din greu. Orizontul se micșorează încetul cu încetul, tot mai mult, până ce la Tivoli nu mai poți vedea decât munții, de cari ești încunjurat. Înainte însă de a ajunge la Tivoli ne-am oprit la Vila lui Adrian, unde el și-a creat «mi-nunea timpului» și în care avea o colecțiune foarte bogată de lucrări de artă. După moartea lui Adrian însă nu i-s'a mai dat prea multă importanță și în secolul VI și următorii s'a luat de aici material pentru case și biserici din Tivoli. Nenumăratele opere de artă ce s'au săpat de prin secolul XVI începând, s'au depus în muzeele din Vatican și Capitoliu.

Am stat aici vre-o 2 ceasuri, apoi am plecat mai departe spre Tivoli.

Tivoli se crede, că e mult mai bătrîn decât Roma. Se numea la cei vechi «Tibur». La 830 î. Hr. ajunge sub stăpânirea Romei, iar pe timpul lui August încep «cei mari» din Roma să și facă aici vile mărețe (insus August, apoi Catulus, Horățiu, Maecenas ș. a.) În evul de mijloc împărtășește soartea și războaiele Romei. Azi are 10.000 locuitori.

Aici ne-am luat un cicerone și ne-am dus de-a-dreptul la Cascade. Pe niște cărării frumoase și răcoroase am ajuns la prima și cea mai mare cascadă (100 metri), ce o formează riul Anio (ori Teverone) în Tivoli. Puterea colosală, vuetul grozav și sălbătăcia locului îți sugerează impresiunea sublimului în cel mai înalt grad. Ne-am dus pe rînd și la celelalte cascade, apoi la diferitele grote săpate de apă, în munții de var mare parte, (grota Sirenelor, a lui Neptun ș. a.)

După ce ne-am odihnit puțin și am luat câte ceva de ale gurii, am intrat în grădina dela Villa D'Este. Vila este una dintre cele mai frumoase creațiuni în stil rennaissance, clădită la 1549 de cardinalul Ipolit D'Este, după planul arhitectului Piero Ligorio. Grădina este un adevărat rai, cu terase, fântâni săritoare, alee splendide, cipreși înalți și o privești încântătoare. În mijlocul ei se află două bazinuri mari cu apă azurie.

De aici ne-am dus direct la stație. Am plecat spre Roma la 5 ore, încântați de celece văzuserăm.

Mai aveam 2 zile și jumătate de stat în Roma și foarte multe încă de văzut. Vineri, în 15 Aprilie v. ne-am dus de dimineață pe Quirinal. Până la 9, când se deschid muzeele, aveam sa vedem monumentele mai importante de aici. Lângă palatul regal se află parcul Quirinal, o frumusețe de parc în care este așezată superba statuă a lui Carol Albert, regele Piemontului, ta-

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de fabricanți de Marosvásárhely
 Căpșă la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
 = plătire în rate lunare fără nici o urcare
 de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
 La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

tăl lui Victor Emanoil II. Frontul palatului regal este îndreptat spre Piazza del Quirinale, împodobită de *Fontana Monte Cavallo* cu două statui colosale — Dioscurii — de pe vremea împărăției romane, aflate în temele lui Constandin. Se atribuie lui Fidias și Praxiteles, dar nu se știe cu pozitivitatea dacă ei au fost autorii adevărați.

Mergând pe *Via Nazionale* spre galeria de arte moderne am trecut pe lângă biserica protestantă din care — se zice — ar fi privit Nero pustiirea Romei prin foc.

Galeria de arte moderne este începutul unei colecțiuni de lucrări de artă italiană din secolul XIX.

Temele lui Dioclețianu, cele mai mari băi de pe timpul Romanilor (3000 pres) sunt transformate la dorința papei Pius IV. într-o biserică, după planul lui Michelangelo, cu numele *S. Maria degli Angeli*, cu pictură de toată frumusețea.

Venind spre casă am intrat în palatul *Dorio* galeria de tablouri din diferite școale cu cei mai vestiți reprezentanți.

Sâmbătă de dimineață am mers cu tramvaiul afară din oraș la *biserica Sf. Paul* a cărei largime te face cu totul impersonal. De altfel e cât se poate de simplă. De aici ne-am dus la *Capitoliu*. Capitoliu se află în partea Nord-Vestică a forului și numai de aici te puteai sui la început pe această colină, martori atâtor acțiuni din viața romană. Se zice, că aici și-a zidit Romulus azilul, că aici se ținea adunarea poporului aici a izbucni revolta sub Tib. Gracohus la 133 ș. a Pe Capitoliu te urci pe niște trepte mari — 124 trepte. La intrare sunt iarăși *Dioscuri*, statua Cola di Rieuro, două lupoaice ș. a iar în piatră, cea mai minunată statuă romană dela Romani: *Statua în bronz a lui Marc Aurel*. Piața este înconjurată de trei palate în fund *Palazzo di Senatore* cu statuile zeilor fluviali: Tibru în dreapta și Nilul în stânga. În acest palat se află azi birourile magistratului. La dreapta este *Palatul Conservatorilor* la stânga *Muzeul Capitolin*.

După masă am vizitat *Palatinul*, unde a fost Roma veche. În timpul republicii aici și-au avut palatele particulari de frunte, ca retorul Hortensius, Catilina, Cicero ș. a. August și-a mutat și reședința aici, făcându-și un palat grandios, din care se mai văd și azi multe părți, îndeosebi e bine conservat *Domus Liviae*, cu frescuri frumoase. Un cicerone ne-a condus peste tot și ne-a dat — pentru 3 lire — explicațiile de lipsă. Mai trecând odată prin *Forum Romanum* și pe la *Colosseum* ne-am dus fiecare unde am vrut, fiind penultima zi în Roma.

Duminecă ne-am dus la 2 biserici *S. Maria Mirada* și grandiosul *Panteon*, iar de aici la *Muzeul Kircherian*, numit așa după fondatorul lui Atanasiu Kircher, fost profesor la „*Collegio Romano*“. În acest muzeu sunt adunate obiecte din toate părțile lumii chiar și cele mai neînsemnate, obiecte, cari arată viața casnică, socială, culturală etc. a diferitelor popoare vechi. Este un muzeu foarte interesant și cât se poate de instructiv.

Cu acesta s'a gătat programul pentru Roma. Ce material bogat și ales am aflat aici pentru sufletul nostru setos de cultură! Nici odată n'o să ni-se șteargă din memorie iubita Romă, mama noastră, la care ne-am simțit așa de bine!

Cor.

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburile femelești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8-10 a. m. 3-5 p. m.

O frumoasă serbare în Giula-maghiară.

— *Sfințirea steagului corului gr.-or. român.* —

Frumoasă și măreață a fost sărbătoarea sf. Paști pentru poporul român din Giula-maghiară, pentru că în această zi și-a sfințit corul frumosul său steag.

La orele 8 și jumătate dimineața, a doua zi de Paști, în sunetul muzicii au venit coriștii cu 20 paranimfe și public imens la locuința nașei steagului, doamna preoteasă Silvia Popovici, unde corista Elena Magdu în numele corului i-a predat nașei un frumos buchet de flori, în semn de stimă și venerațiune față de nașa steagului.

Coriștii au luat apoi steagul și l-au dus cu toată solemnitatea în biserică, unde s'a celebrat serviciul divin.

Ordinea în care s'a format corțul este următoarea: înainte muzica, apoi paranimfele cu steagul învâlit, în urma steagului nașa, apoi coriștii urmați de un numeros public.

La sfârșitul serviciului divin, întreg publicul s'a postat în fața crucii din curtea bisericii, unde sub cerul liber avea să se îndeplinească actul solemn al sfințirii în mijlocul unei însuflețiri și emoțiuni de nedescris.

După eșirea din biserică imediat s'a trecut la actul sfințirii steagului prin preotul Alexandru Popovici, ajutat de parohii locului.

La un semn dat, cade învelitoarea și toți priveau cu mândrie la steagul descoperit. Nașa îi leagă panglica.

După terminarea sfințirii, părintele Alexandru Popovici rostește câteva cuvinte potrivite însemnătății actului, ascultat fiind cu o atențiune încordată de toți cei prezenți. După însuflețite cuvinte doamna nașa predă steagul în chip sărbătoresc creștinilor adresându-le câteva cuvinte bine simțite, iar președintele corului Gheorghe Nădăban, îl ia în primire, promițând că îl vor păstra pururea nepătat!

Apoi a intrat tot publicul în sf biserică, luând anafora, iar coriștii dinpreună cu nașul, nașa și paranimfele s'au fotografiat.

În urmă, în ordinea în care au venit, publicul a petrecut pe nașa la locuința ei.

Seara a avut loc un concert împreună cu dans, la care s'a adunat un public foarte numeros.

Concertul a reușit de minune și publicul n'avea destule cuvinte de laudă la adresa conducătorului corului, Gheorghe Magdu, văzând că și în Giula a început o altă viață de când au în mijlocul lor pe iubitul lor capelan.

Așteptăm ca și în viitor să auzim numai bine despre Românii noștri din Giula.

Înainte, fraților, și dați ascultare preotului vostru povățitor, care numai pentru binele și înaintarea voastră ostenește.

Cor.

Din străinătate.

Luptele din Maroc. Jos, la picioarele Europei, se petrec evenimente cari pot să fie punctul de plecare pentru mari conflicte internaționale.

Încă înainte cu o săptămână venise știrea că trupele franceze comandate de colonelul *Bremont* au pătruns în Fez cu gând de cucerire definitivă. Știrea a fost desmințită oficios, faptele ce-au urmat însă au confirmat-o pe deplin. Firește că la vestea despre înaintarea cuceritoare a trupelor franceze a alarmat viu toate puterile interesate în sultanatul Marocului și că ele urzesc deja acțiunea menită să împiedece pe Francezi în a încălca dispozițiile tratatului de Algeiras. Spania amenință că va întreprinde și ea o expediție în Africa de Nord și că va trimite puterilor protectoare o adresă de protestare. Diplomații Germaniei se întrebă la rândul lor dacă intrarea

trupelor franceze în capitala Marocului înseamnă oare un drum de triumf.

Franța invocă în apărarea sa că i litate de mandatară a puterilor, calitatea care i-o dă tocmai tratatul de Algeiras trebuie să-și facă misiunea de a apăra Europenii din Fez împotriva răsculațiilor digeni.

O telegramă din Berlin anunță că netele de externe germane și austro-au căzut de acord ca să silească Franța să respecte hotărârile cuprinse în tratatul Algeiras. Germania voiește să se jiască singură de siguranța Germaniei Maroc și guvernul german nu e să-i dea în acest scop nici un mandat ropean Franței.

Ce este ziaristul?

— *Dela congresul presei în Roma.*

La congresul presei care s'a deschis 4 Maiu la Roma s'au rostit două discursuri importante, al fostului prim-ministru *Luzzatti* și președintele Uniunii preselor *Sigmund Singer*. Congresul a fost deschis în prezența M. Sale Regelui *Vittorio manuele*.

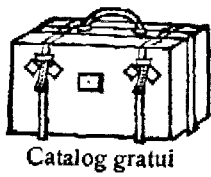
Îndeosebi a fost frumoasă caracteristica pe care dl *Singer* a rostit-o despre zetari.

În discursul său dl *Luzzatti* a spus că sa oglindează mai mult decât face opinia publică.

Presă are datoria de a fi apostolul civilității și al desăvârșirii morale. Dacă oamenii lenți ar încerca să abuzeze de puterea lor a turbura pacea universală, presa liberă trebuie să-i readucă la respectarea onorabilității internaționale. Ziarele mari sunt adesea bine informate decât diplomații. Adesea comit câte o indiscreție fericită, care face tente poparele cari trăesc în conflict și le deamnă la soluții mai drepte pe cari gurile nele nu ar îndrăzni să le pregătească.

Președintele Uniunii, dl *Singer* a rostit un discurs remarcabil. Aducând elogiul regelui Umberto și regelui Vittorio Emanuele El a spus următoarele: După concurență, ziaristii trebuie să fie martorii în fața marelui tribunal al istoriei, apoi trebuie să fie judecătorii nepărtenitori — precum crul acesta ar fi atât de ușor. Ei trebuie să aibă acele daruri de a fi atotprezenți, să știe și să știe toate, să explice orice și să urechile, ochii memoria și glasul și să tății și să facă pe surzii în clipe când resul societății sau ale statului cer asta trebuie să urmeze porunca imperativă a științii și totuș trebuie să-și însușească entuziasm cauzele altora, fără a întreba mult: pentru ce? Ei trebuie să vestească fetele, bucuriile și ambițiile lor, trebuie să o enciclopedie care să poată fi oricând demâna oricui. Ziaristii trebuie să fie liberi, cari văd toate prin prizma unei dualități originale și în același timp foarte exați, cari trebuie să se ferească de cea mai excursiune de pe terenul realității. Predictonctuos, grav, ba chiar policticos și în timp amabil și cu fantezie. Atâtea virtuți atâtea calități la un singur muritor!

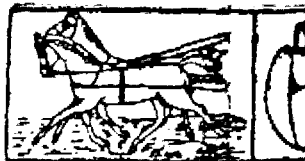
Congresul presei și-a început a doua lucrările.

Catalog gratuit

Schmidt M
curelar și fabricant de șele și geamantane
Budapesta, VII., Rákoczy-ut 25.

Pegătește cu mult toffelul de accesorii pentru trăsuri și călărie. Cele mai fine genți pentru călărie și toaletă, geamantane, portmonee, portfigurate, brîuri și saculețe p. femei în m. asortiment. Articole de vânătoare și sport, în orice calitate, bicicuri, bețe de călărie, jamperi, fotbaluri, etc.

INFORMAȚII.

ARAD, 5 Maiu n. 1911.

— *Din cauza sfintei sărbători de mână, Sftul Gheorghe, numdrul următor al „Tribunei“ va apărea numai Luni noaptea la orele obișnuite.*

— **Slovac prigonit pentru tricolor — românesc!** Și minunea asta s'a văzut în Ungaria! Un negustor slovac, ce-și întinse marfa spre vedere la tirgul din Domașnia s'a trezit cu jandarmii în spate. Căci era și tricolor românesc printre marfa lui. Atâta a trebuit jandarmilor, să vadă acest tricolor și l-au înhățat pe bietul Slovac, care zădarnic căuta să-i lumineze că el a cumpărat brînele acestea chiar la o fabrică din Budapesta, dela o fabrică ungurească!

N'a folosit. „Trădătorul de patrie“ trebuie pedepsit!

— **Pentru școala de fete din Arad.** Reuniunea femeilor române din Arad s'au înscris pe lista dsoarei Zina, Popoviciu din Arad:

dsoara *Zina Popoviciu*, Arad, membră pe viață;

dsoara *Lici Halic*, Lipova, membră pe viață;

dl *Iuliu C. Halmagian*, Arad, membru ajutător cu 2 cor.

Pentru loteria Reuniunii au mai sosit următoarele contribuiri:

1. *dș. Tulia Bogdan Sibiu* 30 obiecte: ștergare, cărți, tablouri pictate, bibelouri, gentilețe.

2. *dș. Elena Dragonescu, Sibiu*, un frumos ridicul, broderie, 2 sticle parfum.

3. *dș. Mărioara Cucesan Sibiu* 3 inele pentru șervete.

4. *dș. Terenția Ciorogariu Arad* 7 vase mici p. flori, 1 ol.

— **O excursie românească în Macedonia.**

Din București ni-se scrie: Excursionistii români cari plecaseră, sub conducerea d-ilor Murgoci și Dr. Istrate, în Macedonia, s'au întors în capitală. Scopul acestei excursiuni a fost pe de-o parte științific, iar pe de altă parte național. Românii din regat cunosc Macedonia numai din cele ce aud sau citesc, din cele ce povestesc unii Români de origine macedoneană, cari nici ei nu mai sânt în curat cu mersul desvoltării vieții sufletești a fraților dela Pind. Să nădăjduim că asemenea excursiuni se vor face cât mai des, contribuind la cunoașterea adevăratei stări de lucruri din Macedonia.

Excursionistii conduși de d-nii Murgoci și Istrate au vizitat comunele românești Bitolia, Crușova, Ohrida, Tarnova, Magarova, Maloviștea, Gozeși și altele, locuite exclusiv de Români cari se ocupă cu păstoritul și cu negoțul. În toate comunele, oaspeții din regat au fost primiți cu o căldură și însuflețire rară. Nu numai Aromânii s'au bucurat de vizita fraților din regat, dar și autoritățile turcești, cari au făcut excursioniștilor toate înlesnirile posibile. Autoritățile din Bitolia au avut cu deosebire o atitudine cât se poate de prietenească față de excursioniștii români din regat, punându-le la dispoziție trăsuri pentru vizitarea comunelor învecinate și luând măsuri pentru siguranța călătorilor.

La întoarcerea în Capitală, Românii macedoneni din București au organizat o frumoasă primire excursioniștilor. Fruntașul macedonean dl avocat V. Covata a salutat pe excursioniști, mulțumindu-le pentru interesul ce l'au manifestat față de elementul românesc din Macedonia. Și-a exprimat convingerea că cei doi reprezentanți ai științei românești se vor fi convins de forța poporului aromân și

vor înțelege acum și mai bine sfințenia cauzei acestui popor, care acum luptă pentru câștigarea unui episcopat, pentru emanciparea bisericei sale de sub jugul strein.

În frumoase cuvine, a răspuns dl Dr. Istrati. Distinsul profesor a arătat că nu credea că în Macedonia să existe o viață așa de puternică românească precum a găsit-o. A văzut însă aici un popor plin de viață, un popor sănătos trupește și sufletește, ducând o viață morală, cum nu întâlnești nicăirea.

Dacă lupta Românilor macedoneni n'a avut rezultatul dorit, cauza este a se atribui și faptului că Românii din regat nu aveau cunoștințe exacte despre situația fraților lor dela Pind. Mulți erau induși în eroare de informatori interesați. Dl Istrati a asigurat pe Românii macedoneni, că va pune în curent pe toți fruntașii politici ai țării cu cele ce se petrec în Macedonia. Și este sigur că vechea dorință a aromânilor de a avea un episcop al lor, se va îndeplini mai curând de cât se așteaptă.

— **Arderea unui sat românesc.** Un incendiu care ne aduce aminte de pustiirea înfloritoarei comune Ökiritó din din comitatul Sălaj, se deslănțue asupra comunei românești Curitau din acelaș comitat. Ca eri satul întreg era în floare și oamenii desmorțiți de boarea primăvărată ieșiseră pe ogoare. Astăzi întreg satul e pîrjol și pela margini se văd mormane de cenușă fumegândă și limbi de foc se înalță spre cer, cuprinzând avutul bieților oameni ce aleargă neputincioși frângându-și mâinile. Focul crește pas de pas și amenință să prefacă întreg satul în paragină, căci despre stângere nici vorbă nu poate fi. Ieri după amiază a arș biserica și școala împreună cu șaizeci de case și toate așezămintele gospodărești. Oamenii rămași pe drumuri sânt nevoiți să apuce toiagul pribegiei căci la vetrele arse nu mai au ce căuta. Se vor găsi oare oameni cu suflete calde cari să le întindă mână de ajutor?

— **Mortii noștri.** Văduva *Luisa dr. Popescu n. Nasta* a repauzat în Budapesta la 3 Mai n. în vîrstă de 54 de ani.

Odihnească în pace!

— **O nouă invenție românească.** Se știe că decurând d. dr. Valeriu Roșculeț, din Iași, a inventat mijlocul chimic, prin care se obține benzina solidă.

În legătură cu această invenție, e însă alta de dată mai recentă, o lampă, al cărei model a fost confecționat la Londra, unde s'au și făcut experiențele de iluminat cu benzină solidă.

Acest nou sistem de lampă produce o lumină mai vie decât lumina electrică și în acelaș timp, e foarte economică, cantitatea de benzină întrebuințată pentru iluminatul unei nopți întregi netrecând peste 5 bani. Se poate lesne închipui ce element de preț va fi acest nou sistem de iluminat în ieșinirea traiului, problemă de mare actualitate pentru noi.

De altfel, s'a mai arătat cum benzina gelatinoasă va revoluționa întreaga industrie, realizând o economie de 40% asupra cantității de benzină lichidă ce se consumă astăzi în industrie și comerț.

Afară de aceasta, ea suprimă cisternele și conductele actuale, ușurând astfel transportul la distanțe cât de mari, benzina solidificată putând fi ambalată în cutii mari de carton. Benzina solidă mai are și avantajul că arde fără fum și evită exploziile, revoluționând în acelaș timp industria automobilelor și a celorlalte elemente, unde benzina e de folos.

Invenția doctorului Valeriu Roșculeț a fost brevetată în mai multe State.

— **Votul universal în Viena.** Este interesant a se cunoaște numărul alegătorilor realizat de votul universal în Viena. În anul 1907, primul an după introducerea acestei reforme, numărul votanților înscrși în listele electorale, a fost de 366.958. În anul 1911, în fața alegerilor generale, numărul lor e de 380.102 deci

un spor de 13.144. Partidul liberal din Viena găsește că sporul acesta e prea mic și-l explică prin preținsele fraude ale partidului creștin social, care-i la putere, în scop de a și asigura mandatele în Viena.

— **«A vorbit și mutulică...»** Regretatul Russu-Șirianu îl imortalizase într'un articol admirabil în „Tribuna“ pe fostul prefect al comitatului Arad, șovinistul conte Károlyi Gyula, din prilejul că-și ridicase cuvântul în camera magnaților, alegându-și mulțumitoarea temă de a ne înjura pe noi. Mușcătoarea vervă ironică a regretatului Russu-Șirianu îl supărase așa de tare pe „mutulică“ încât ni-a trimis martori la redacție. Tot ei în urmă s'a ascuns bun bucuros sub scutul călcării de formă a codului de duiel și a refuzat să primească satisfacția cavalierească pe care o ceruse. Și s'a dus cu afacerea la tribunal. Tribunalul, murind în interval Russu-Șirianu, l-a pus pe redactorul responsabil, d. Constantin Savu, sub acuză. Acum era să se țină desbaterea finală a procesului, dar, nu știm din ce motiv, tribunalul l-a anunțat pe dl Savu, că a cassat procesul. S-o fi răsgândit mutulică, că de ce ar mai rîde și un tribunal de ucigătoarea satiră de care nu te poate mântui nici un tribunal din lume.

— **De-ar fi adevărat.** O gazetă ungurească din Cluj de mult vestește din turnul ei de veghie, că o moșie dela Gilău, fosta proprietate a familiei Eszterházy, astăzi încăpută pe mâinile unui jidan Rosenberg, ar fi în primejdie să ajungă a Românilor. Cică dnii Dr. I. Maniu, Dr. A. Vlad și Dr. I. Pordea ar fi și depus 100.000 de cor. la „Albina“, pentru cumpărarea acestei moșii de 5 mii jugăre, care va forma averea viitoare episcopii românești la Cluj. Am vrea să fie adevărat ce se spune, dar tare ne temem că jidanul bate toba ca să audă guvernul. Ziarele ungurești fac totdeauna servicii connaționalilor lor.

— **Reabilitarea părintelui protopop Dr. Traian Puticiu.** În nrul 163 din anul trecut am publicat o corespondență, iscălită de Ioan Senca învățător în Burad, în care i-s'au adus felurite învinuiri părintelui protopop Dr. Traian Puticiu, în jurul îndeplinirii actului de alegere de învățător în comuna Herneacova. Părintele protopop a intentat proces de calomnie lui Ioan Senca, și acum ne trimite copia autentică a unui decis a tribunalului din Oradea-mare, prin care se declară procedura sistată, fiindcă acuzatul a dispărut la loc necunoscut și curentarea lui n'a dat nici un rezultat. La dorința dlui protopop reproducem motivele din sentința tribunalului din Oradea-mare: „Contra învinuitului senatul de acuză în 11 Ianuar 1911 sub nr. 2954 a ordonat curentare pe lângă descrierea persoanei și de oarece aflarea învinuitului fugar până de prezent n'a dat nici un rezultat, iar pentru asigurarea dovezilor nu subverzează nici o lipsă: în baza §-lui 472 din codicele penal a trebuit să se sisteze procedura penală până ce dânsul va putea fi adus înaintea judecării“.

— **Mania de a produce senzație.** S'a semnalat până acum mai ales la artiste cari cu scop de a atrage atenția lumii asupra lor, trec drept victime, spunând că au fost atacate pe stradă sau câtcate de tâlhari. Se face sgomot și tot atâta tapaj, iar lumea va vorbi o vreme numai despre biata artistă și reputația-i gata. Încă câteva șire prizărite de cine știe ce reporter de ocazie în coloanele unui ziar de-a doua mână și își are și prestigiul, bun-rău, vorba e că îl are. Un caz analog s'a întâmplat cu o profesoară privată din Köln, arestată acum câteva zile sub cuvânt că ar face Franței servicii politice în Germania. Zicea că e și rudă cu Monis, președintele cabinetului francez. Monis însă a declarat că n'a cunoscut niciodată femeia din vorbă și nici de vr'o rudă cu astfel de nume n'are cunoștință. Tot odată a spus că ea n'a stat nici odată în serviciul Franței. Aici afacerea destul de nebuloasă a spionajului s'a încercat și autoritățile sânt de credință că au dea face cu o femeie isterică, apucată de mania de a face senzație.

— **Greva căilor ferate franceze.** Societățile private ale căilor ferate franceze au refuzat

reangajarea muncitorilor și a șefilor grevei de acum un an și toate intervențiile ministrului lucrărilor publice din Franța pentru împăcarea gravaminelor muncitorimii au rămas zădărnice. Incăpăținarea aceasta va zădărnici într-o bună zi întreaga circulația de pe teritoriul țării, căci în urma hotărârii unanime a societăților liniei ferate Paris-Lyon, de-a refuza angajarea greviștilor, muncitorimea sindicalistă a hotărât se facă o manifestație monstruoasă pentru colegii lor năcăjiți, în consecință vor proclama o nouă grevă generală pentru douăzeci și patru de ore.

— **Slăbirea cătușelor** Ministrul de război al Belgiei a dat o concesiune ostașilor, în sensul căreia fiecare oștean poate lipsi de la cazarmă de Sâmbătă seara până Luni dimineața. Această măsură pare a fi menită să slăbească cătușele de până azi ale militarizmului, și tinde și la educația intelectuală a apărătorilor țării, căci libertatea aceasta nu va fi petrecută în chefuri și destrăbălări, ci drept repaus care va sluji la alimentarea facultăților intelectuale. Interesant e faptul că fiecare oștean trebuie să prezinte la reîntoarcere biletul de permisiune, iscălit de părinți, despre felul cum au petrecut timpul liber.

— **Mulțămită publică.** Pentru realizarea scopului frumos al „Tovărășiei școlare” din Caransebeș, de a face cu elevii institutului teologic excursii prin străinătate, au mai intrat următoarele donațiuni:

„Sentinela”, (Satul nou), 25 cor. Reuniunea de cântări din loc, „Orăviceana”, Fondul conf. preoțesci din protopr. Bogșei-montane, câte 20 cor. Dr. Iuliu Coste 17 cor. „Severineana”, Comuna bis. din Iablanița, Dr. D. Florescu, „Comuna” din Căvăran, Eft. Lăpăduș, „Bogșana”, câte 10 cor. Dșoara Silvia Iorga 6 c. G. Tătucu, Sofr. Avramescu, Dr. A. Popovici. I. Pepa, protopr., C. Dimitrescu, câte 5 c. Petru Ieremia, adm. protopr., Gheorghe Treta, 3 c. Tr. Jianu. N. Popovici, S. Bartolomei, I. Roșiu, P. Corcan, S. Nediciu, adm. protopr., S. Luca, I. Vida, P. Drăgan, N. Popoviciu, I. Crăciunel, A. Drăgan, A. Maghețiu, R. Muntean. Nic. Chicomban, câte 2 c. Petru Vuc 1-20 c. Glig. Feneșan, I. Bălaci, Nig. Tătucu, I. Amia, R. Perian, Cor. Panciovan, N. Balmez, Al. Atnagea, Cor. Mircea, N. Săcaci, Tr. Murgu, Al. Moza, M. Suru, N. Simdon, G. Simu, I. Murgu, A. Popovici, V. Nediciu, P. Vișan, I. Belu, N. Pocrean, I. Crina, I. Marcu, Dr. V. Braniste, Dr. St. Petrovici, I. Cotărlă. D. Pruneș, Ilițescu, Al. Popoviciu, A. Jurca, I. Popoviciu, R. Andreescu, I. Ișfan Stan, I. Ieremia, M. Belces, T. Șandru, L. Bălean, I. Stoica, I. Jurca, Al. Ogherlăci, G. Costescu, I. Pincu, I. Turnea, R. Ancușă, Coriolan Zuciac, Aug. Aldan, I. Casariu, Trifon Cocora, V. Terebenț, P. Cimponeriu, I. Tinca, I. Cotta, N. Popa, T. Percu, F. Pop, câte 1 cor. Ana Putnicescu 80 fil. Dna Șușoi, I. Trailovici, I. Marescu, Koak, câte 40 fil. Corneliu Drăgan 24 fil.

— **Atentat înotriva președintelui republicii Panama.** O telegramă din Londra anunță că împotriva președintelui republicii Panama, Arosca, s'a încercat un atentat, cu prilejul unui banchet, la care președintele ținea tocmai un toast. S'au descărcat șase focuri de revolver, din o fereastră, dar nici unul n'a nimerit.

Faptul a produs mare spaimă între asistenți. Poliția n'a putut da încă de urmele făptuitorului care s'a putut refugia.

— **Inbolnăviri în masă.** Din Londra se comunică, că 40 de elevi ai liceului din Maryfest s'au îmbolnăvit deodată de apendicită. Șase elevi au și murit. Ancheta medicală a constatat că boala provine din înveninare cu ciocolată.

— **Locuința deputaților în cameră.** În lunie are să se întrunească marea adunare națională din Bulgaria, chemată să modifice constituția. Adunarea ținându-se în Târnova, guvernul a dispus evacuarea cazarmii pionerilor, pentru a se putea sălășlui deputații.

— **Catastrofă de tren în Boemia.** Intre stațiile Wildenschwert și Brandeis, un tren de persoane, a deraiat. Prăbușindu-se vagoanele, patru pasageri au fost omorâți, iar trei răniți grav. Răniții au fost transportați la spitalul din Pardubitz...

— **Gelozie criminală.** Populația orașului Marseille este ținută în mare agitație. Un sublocotenent de corvetă, Paul Mauriu, a săvârșit un dublu omor, răbind totodată și pe soția sa și copilul său. Amănuntele acestei drame înfiorătoare sânt, după ziarele franceze, următoarele:

Sublocotenentul Paul Mauriu era detașat la regimentul din Toulon. Prin calitățile sale superioare a fost recomandat la școala de marină din Philippville, la catedra de hidrografie. Soției sale neconvenindu-i orașul, pentru care trebuia să se despartă de cunoștințele și amintirile plăcute din Toulon, s'a opus transferării, ceea ce a produs mai întâi un schimb violent de vorbe între soți, iar mai târziu un formal scandal. Fiind la ordinea zilei certele în casă, soția sublocotenentului a luat hotărârea, ca să se despartă de soțul ei, — ceea ce a rezultat plecarea ei împreună cu copilul de 3 ani, la părinții, cari se aflau în Marseille.

Acest pas hotărât al tinerei femei a iritat până la nebunie pe soțul părăsit, care ajunsese prada gândurilor de răzbunare asupra necredincioasei soții. Iși făcuse planul de a ucide soția și copilul, sinucigându-se și el. S'a îmbarcat spre Marseille, pentru urmărirea soției. Timp de câteva săptămâni, a căutat după domiciliul soției sale, pe care după mari greutăți l-a și aflat, mai mult întâmplător. Femeia se preumbla pe stradă în societatea mătușei sale d-soara Maria Hiver, și văzând în față pe bărbatul său, o cuprinsă hănuiele. Ce era să facă? A luat-o repede spre casă în urmărirea soțului. Ajungând pe trepte, — soțul le-a agrăit cu cuvintele: Vreau să'mi văd copilul. Dama s'au retras în dormitor, voind să încie ușa, dar sublocotenentul le-a luat pe dinainte, și ajungând în cameră, a descărcat un glonte asupra soției răbind-o grav, un glonte asupra copilului, răbind-o mai ușor, iar ai treilea asupra mătușei sale, pe care a ucis-o, întiorat de această scenă a descărcat arma asupra sa curmându-și firul vieții.

Drama aceasta a produs mare senzație și compătimire în întreg orașul și în cercul prietenilor și cunoscuților din Toulon

— **Un nou aeroplan românesc.** Din Craiova ni-se scrie: Primăvara de acum pare că ne va rezerva multe surprize în domeniul aviației naționale.

D. inginer Vlacu își construiește un aparat în atelierele școlii de meserii; d. Th. Brumărescu s'a întors dela Juvissy (Franța) unde a urmat școala de pilotaj și în curind va începe experiențele de sburat cu propriul său aparat.

Pe de altă parte alții genioși inventatori se ivesc hotărâți să ducă mai departe lupta pentru a desăvârși victoria cuceririi aerului.

De astădată ne este dat să ne ocupăm de o nouă invențiune în domeiul acestei încercate probleme.

E vorba de invențiunea domnului Nicolae Ion (Vasilii).

D-sa e unul din primii români cari s'au ocupat cu deslegarea problemei cuceririi aerului.

Acum vre-o șapte ani la Paris și-a cheltuit și energie și avere în această direcțiune. Alături de Al. Vuia, primul român și totodată primul om — faptul acesta nu trebuie uitat — care a reușit să descopere adevăratul principiu al sborului omenesc, alături de acest geniu care ar fi făcut renumele țării noastre de i-s'ar fi dat un ajutor numai de 2-3 mii lei, Nicolae Ion a muncit la rezolvirea acestei probleme. Decepțiile și lipsa materială în urmă l'au silit să se înapo-

izeze în țară. Aici nu s'a dat învins ci a continuat să se ocupe de chestiunea care-l pasiona.

După ce și-a construit un helioplan, de astădată terminat construirea unei mașini sburătoare, un plan, inspirat — în bună parte — după protoplanul d-sale declarații — de prima mașină sburătoare Vuia.

Monoplanul d-sale are toate aparatele unui năunat aparat de sburat. El e tot construit în de bambu. Punctul de gravitate e așezat în cel nimerit loc, pentru ca echilibrul să fie menținut în cazul când motorul s'ar opri din mers în ce aparatul se află în zbor.

— **Spre pol.** Un titlu împrumutat din Nansen, dar singurul menit să poată interese cu credință, sbuciumul oamenilor spre neatinse. Departe sus, dincolo de limanul crișă al Norvegiei, țara cea veșnic cu cerul nit și nemărginite câmpuri de ninsoare, e o Hammenerfest ce stă singur de strajă la gura de miazănoapte a tărîmului cunoscut de toți. Dincol' de el sânt numai ghețuri și plutitori pe apă și chiar despre acest oraș vorbește în Norvegia ca despre un loc înrat de vrajă, unde poți pătrunde numai cu prilejuri. De aicea mai departe, până la înălțimile Spitzberg scaldate de valurile mării nordice, zia polului, cu lumina lui transparentă, spre în nemărginire. Câțiva îndrăzneți și speculativi vroiau acum doi ani să muște cei întâi din țara gloriei de a fi descoperit polul, dar au demascați și acum ne vine o nouă știre de el. Nu mai e vorba de exploratori ci știința a hotărât să-și arboreze drapelul în veșnicilor ghețuri. Nu la pol, căci acest rămânea mereu himeră, dar știrea ne dă drept spunem că ne-am apropiat cu un pas mai mult de el, căci societatea geografică din Washington a votat cinsute de mii de coroane pentru știința de aerografie ce se va instala pe Spitzberg și Hammerfest.

— **O măsură salutară.** În calitate de ministru de interne Khuen Hédervary a adresat o circular cerîndu-le ca să pună în vedere proprietarilor de localuri publice, următorul ordin: În vederea numărării boalelor de oase, folosirea paharelor nenumerate ca drept urmare schimbarea lor între consumatori e oprită. De aci înainte, pentru ușurarea consumului, fiecare pahar va purta un număr și va avea aceluiaș om. Această ordinațiune intră în vigoare cu începerea anului 1911.

— **O muză a lui Heine.** Zilele acestuia murit în Germania nevasta senatorului Heine. Femea aceasta fără nici o însemnătate era pe vremuri cunoscută drept una din muzele poetului Heine, căci ea i-a inspirat zia „Du bist vir eine Blume” unul dintre cele mai frumoase cântece ale sale. Prin anii senatoarea de mai târziu era de șaisprezece ani și s'a întâlnit cu poetul la un dîner. Muzeta ei l'a fermecat atât de mult, încât decursul mesei a privit-o într-una și pe ea și i-a dedicat versurile cu titlul de mai sus.

— **Convocări.** Despărțământul protopopesc al Siria, al reuniunii învățătorilor români ortodocși din protopopiatele arădane I-VII. își va ține următoarea ședință Marți în 3/16 Maiu a. n. la școala centrală din Comlăuș (Öszentanna) lângă următorul Program: 1. Dim. la 8. chemarea duhului sf. 2. Deschiderea ședinței. 3. Prelegere practică din șocoată de lăptos. 4. Raportul biroului. 5. Executarea cluzelor adunării generale. 6. Raportul cenzurii literare. 7. Dizertațiuni. 8. Discuții școlare. 9. Fixarea proximei ședințe, 10. cheie.

Siria, la 17/30 Aprilie 1911. Alexiu Dumbrăvescu, m. p. președinte. Teodor Cherechian, m. p. secretar.

Despărțământul protopopesc Radna al reuniunii învățătorilor români ort. din protopopiatele arădane I-VII.

— Premiul mai de multeori. —

BOROLINUL

leacul miraculos de casă alui

— — — Dr. Borovszky — — —

se vinde deja și în comitatul nostru. — Efectul și puterea acestui mijloc de tratament este neîntrecut la bronșită, boale de nervi și musculare, dureri de cap și în precum și la toate boalele obvenite din răceală, ca reumă, podagră, ischias, dureri în oase, aprinderi musculare și amortire, în fine la dejerături și la încetarea rănilor provenite din arsuri. — Desinfector și mijloc excelent pentru scutirea corpului. Preparatorii: Dr. Borovszky R. medic și Borovszky K., Budapeșta, Főutca No 77c. Se capătă în sticle de 1-20, 2-50 și 2-50 cor. în Arad la farmacia Földes Kelemen, Kárpáti János, Vojtek și Weisz și la farmacia Örs Rezső în Pâlnia.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătaoară la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva cărui oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns încă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și care ajută și morburilor ce deja eventual există, atunci cînd va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreată și pentru acest scop institutul renumit în toată țara al Dr.-ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Körut 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește și cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletului i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ îndacă deja de ani de zile repede și radical cu metodele său propriu de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, neregulate de sifilice boalele de țevă, bășică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urășurile onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, scăderea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor bruale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În ceea ce privește cura, deurtarea nu este piedică, căci dacă cineva, din orice vază, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da despus amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răsun). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite cărui. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. până la 5 ore p. m. (Dumineca până la 12 ore a. m. **Tratament și cu serumul Ehrlich 606.** Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist în Budapesta, dela 1 Noemvre IV., Muzeum-körut 13.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și duleic.

Saska Sándor tinichigiu
Brașov—Brassó, Vasut-u. 28.

Pregătește în atelierul său cu motor electric totfelul de lucrări pentru zidiri, lucrări de tinichea, înfrumusețări, acoperire de bisericici și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum și pentru firme, vane de scaldat în toată mărimea, ș. a. Toate comanda se execută prompt și cu punctualitate.

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)
în poziție orizontală și verticală.
Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.
Motoare sistem Diesel.
Motoare cu gaz.

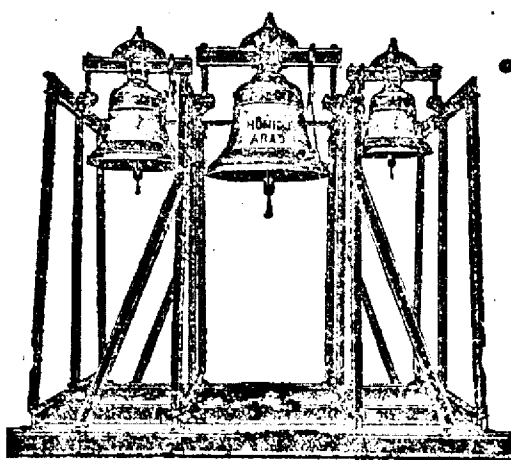
Motoare cu benzină,
în cea mai bună execuție!
Execuție promptă.

Surányi Victor
inginer tehnic diplomat,
fabricant de mașini agricole
Bpest, V., Alkotmány-u. 12.
Cereți catalog.

Frideric Wönig

Arad, Strada Rákoczi No 11—28. — Fondat în anul 1840.
Premiat în anul 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor
Cu garanție de mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față de orice alte clopote la turnarea unui și aceluiași e tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învărti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare, clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clatine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învărti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe lângă o suprasolvire neînsemnată. Clopote mici avem totdeauna la dispoziție. Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la dorință se trimit gratuit și porto franco.

SCULPTOR

și PIETRAR.

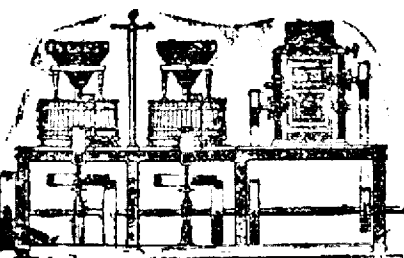
SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE —
sculptor și pietrar în
— SZATMÁR-NÉMETHI. —

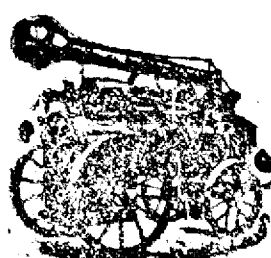
Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazine, statuele, rugi, cruci, pietre pentru mormint, etc. etc.
Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri, scări balustrade, pavagii ș. a.
Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijniti pentru sămânță și sare, tocile etc.
Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă prețurile cele mai convenabile.
Se fac gratuit deseneri, rezervându-se dreptul de proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

KÁLNAI S.

fabrică de motoare și turnătorie de fier în Murăș-Oșorhei—Marosvásárhely

Ofere
motoare cu benzin și olei brut, locomobile motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și imblătin. Primește totfelul de montări pentru mașini, mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu aburi, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale
montarea deplină a morilor
precum și reparări în branșa aceasta.
Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

In 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și lustruitorilor diploma.

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, a. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericești apoi pregătirea tuturor lucrărilor de brânza aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericești. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincă merg pe — — — speșele mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințios.

Să ne credeți

că este în interesul D-voastră, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătăută odată se poate cosi zina întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase roșii sau moi nu se găsește între ele. Pentru trănicioșii fiecărei bucăți garantăm.

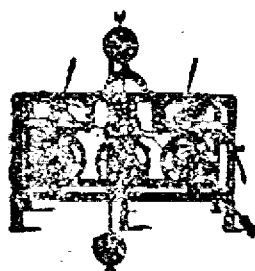
75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.

Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —

Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la magazin de coase „Koronagyémánt” Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Geasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuțe private regulează și aranjază mai favorabil:

Müller János,

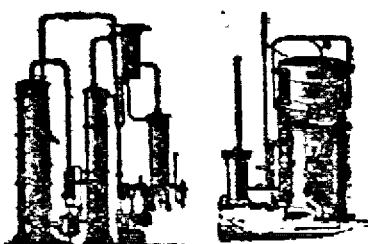
Succesorul lui Mayer Károly dela prima aranjare cu vapor a fabricii de oroloage din :

Budapesta, VII., Tökölly-ut 52.
— (Casa proprie). —

Cataloge și specificări de prețuri trimiț gratis și franco.

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes, Ulița Petersdorfer Nr. 5.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Tofelul de instrumente și lucruri necesere la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri birturi, instituțiuni etc.

Vase de fierț cafea, vase de spălat și curățit.

Mai departe primește și montarea și repararea fântanelor artificiale pe lângă prețuri moderate.

Comandele se execută din material de prima calitate.

Adolf Hemper Sibiu—Nagyszeben, Helta

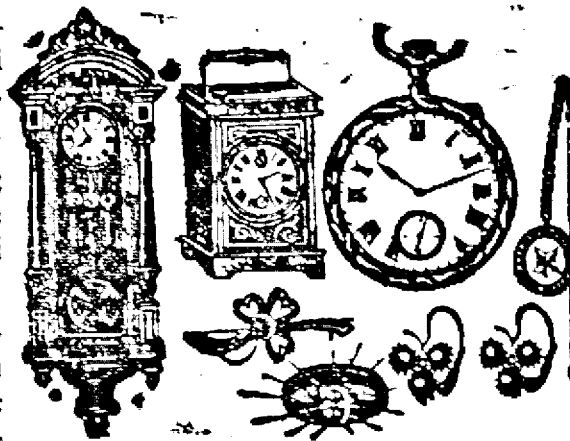
Cea mai punctuală firmă de e

Recomandă on. public magazinul său bogat asortat cu fabrica lente de oroloage precise de aur și argint pentru domni precum și bijuterii și obiecte de aur și argint executate

Schimbă și cumpără bijuterii vechi obiecte de aur, argint și nestemate.

Atelier propriu: pentru lucrări de aurar și reparații de oroloage etc.

Comandele se execută prompt și cu: cea mai mare: punctualitate.

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u.

:- In stabilimentul de pietrărie a lui Mairo

Execută și reparaază

lucrări de sculptură artistică

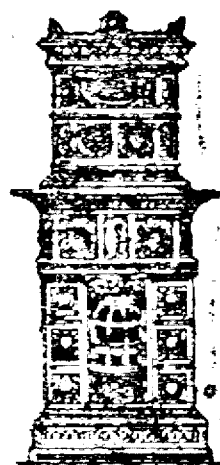

figurate și decorative precum și după natură și fotografii, monumente mântale, tofelul de produse ale industriei apoi lucrări moderne sculptate pentru rația zidurilor din teracotă, piatră, ciment și din alte materii pelângă cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Cel mai mare depozit de cuptoare de o

MICHAIL WAGNER

fabricant de cuptoare și olane
Besztercze, Ungargasse

Recomandă cuptoare de olane, cămă cuptoare pentru bucătării; fabricație pe pelângă prețuri moderate, modele simple la cele mai complicate în culori variate și derne.

Tofelul de reparaturi și prefaceri se execută esc cu prețuri convenabile.

Comandele pentru băi de vană și cămă părășitor se fac deasemenea din asortimentul depozitului.

Th. Schmidt

fabrică de ploiere

Sibiu—Hermannstadt, Keisbergasse No 7.

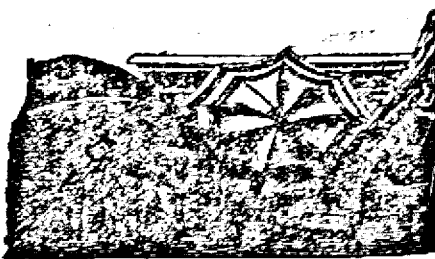
Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

(pt. soare și ploale) precum și

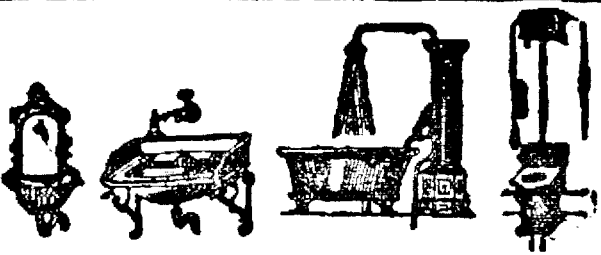
ploiere

de calitate excelentă pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate.

Apa-ducte.

Cei ce doresc apă ducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.**

cunoscut atât în Budapesta cum și întreagă țara. Telefon Nr. 779.
— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apă ducte și canalizare trebucioasă pentru castele, comune, spitale, casărni și școale. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospece gratuit.
Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rinduială a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noui care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanță de 3 ani. —

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale. —

Gerstenbrein Tamás és Társa

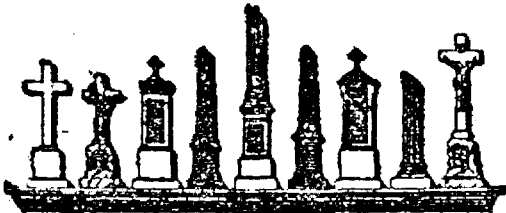
sculptori și măestrii petrari.

Atelierul central al magazinei: Cluj—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:
Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:
Déva și Nagyvárad.

Carol Tartler

pălărier

Besztercze,
Str. Bautler 11.

Își recomandă bogatul depozit, asortat cu

tot-felul de pălării

tari, de păslă pentru bărbați și copii, precum și
cușme, stafii, șăpci și berete

pentru bărbați și femei, dela cele mai ieftine până la cele mai bune calități. — Apoi

pălării țărănești

care își păstrează culoarea sa originală pelângă garanție. Produse proprii asupra cărora se atrage îndeosebit atențiunea publicului provincial.

Se primesc tot-felul de reparaturi precum și

văpsirea pălărilor vechi din păslă ori paie pelângă serviciu conștiințilos.

Pentru buna calitate a pălărilor provăzute cu fotografia mea proprie drept brevet primesc cea mai extremă și sigură garanție demnă de toată încrederea.

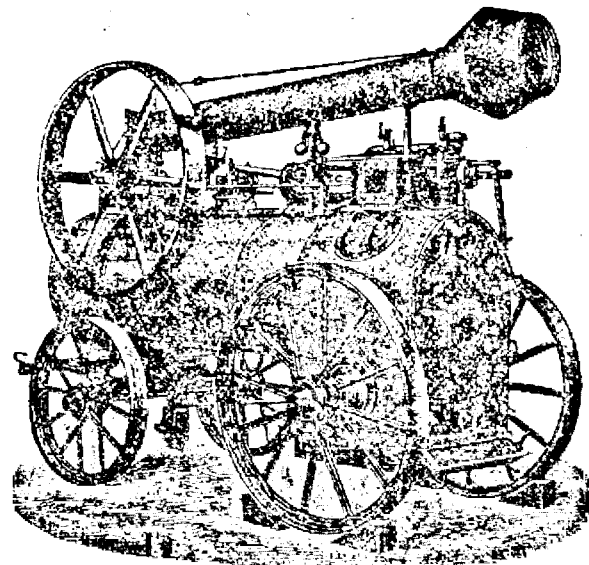
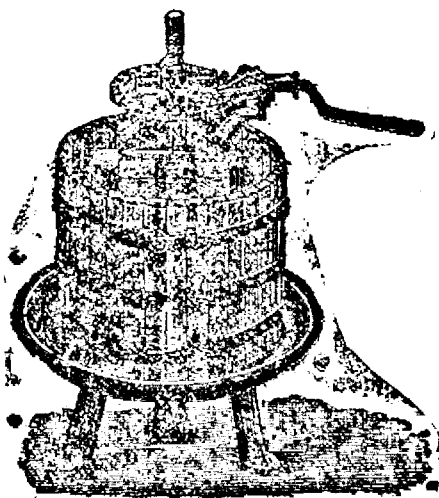
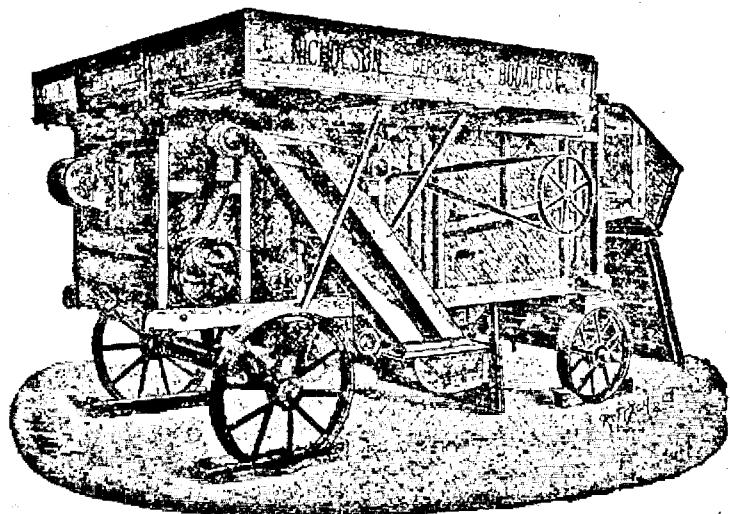
Frații Burza

Nr. telefonului 604.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

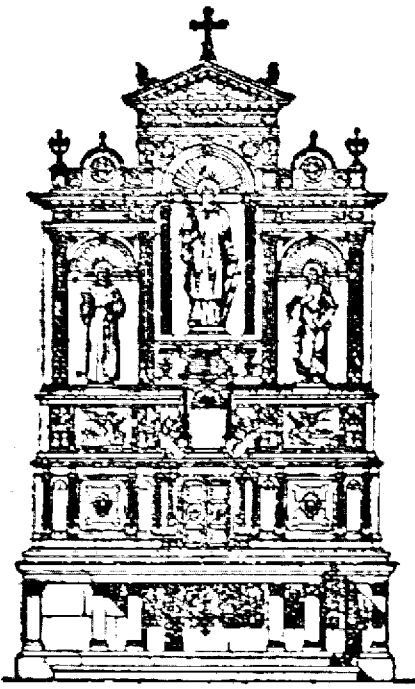
Arad, Piața Boros Béni-tér 1. Casa proprie.

Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării, arme și mașini agricole cu prețurile cele mai moderate și cu platire în rate.

Cu garnituri pentru trier și cu prospece pentru mori servim bucuroși, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. — Catalog trimitem gratuit.

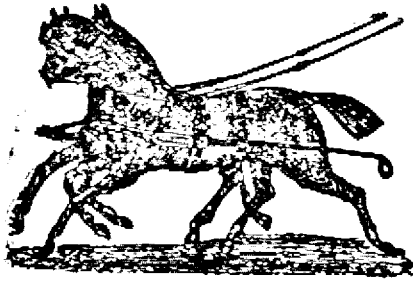
Szeifert János

sculptor,

Arad, Magyar-utca 29.

Pregătește totfelul de lucrări din acest ram, ca *iconostase, amvoane, aranjamente pentru biserică și salon*, totfelul de sculpturi pentru tâmplari. Reparaturi se efectuează prompt; comenzile din provincie se execută grabnic. — Pentru aceasta solicit binevoitorul sprijin al publicului

Cu stimă: Szeifert János.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinoară Societatea curelarilor)

Sibiu—Nagyszeben,
Haltanerg. Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârșobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni jampieri de piele fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strins lișite pe picior. — Reparările se execută prompt. Mare depozit de hamuri pentru cai de soierile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie. — Comenzile se efectuează conștiințios.

Fondat în anul 1882.

Telefon No. 688.

BRUCKNER LIPOT

tapețier, decorator și fabrică de mobile în

ARAD,

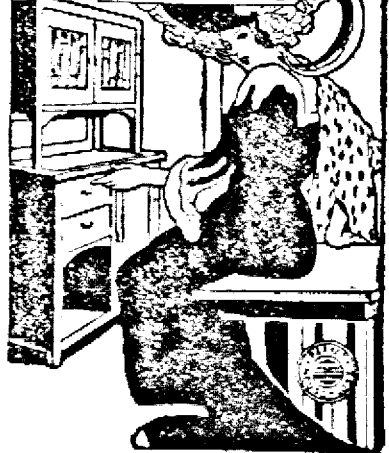
Andrássy-tér, tér palatul Neumann.

(Lângă cofetăria Matzky).

Recomandă mobilele sale propriu pregătite, solide și de o execuție elegantă. *

Pentru camere de dormit dela 190 florini.

NEUSCHLOSZ BUTOR

Sufragerie (prânzitor),

dela 140 florini.

Garnitură de salon,

dela 95 florini.

Prețuri de cumpărare
:: convenabile. ::

Se vind exclusiv MOBILE
din lemn tare și vestit
NEUSCHLOSZ.

Furnisorul asociației
căilor ferate ungare.

Atelier de I-u rang.

Dacă voiți să cumpărați mezeluri și șuncă
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

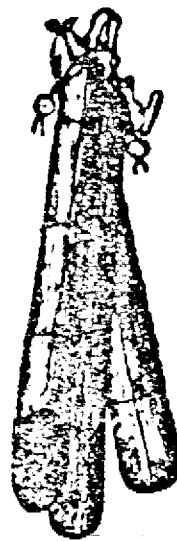
către fabrica de măcelărie și cârnărie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLOCKY TESTVÉRI

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	— — —	Cârnaț șuncă	— —	Galantin de mai
Crinolin	— — —	Rollui-șuncă	— —	Masaic
Extra	— — —	Rusesc	— —	Picior umplut
Caș de carne	— —	Rollut rusesc	— —	Mortadella
Caș cu măieș	— —	Paranen	— —	Gotha
Cârnați p. vânat	— —	Măieș rece	— —	Mensel
Cârnați cu sl. p. vânat	— —	Caș rece de măieș	— —	Caș de limbă
Salamă de vavă	— —	Pastete de mai	— —	Sângerete cu slăin
Pastete de sânge	— —	Rollui de pept	— —	Limbă umplută
Caș de porc I	— —	cu felurite umflături ș.a.	— —	Rollui de carne
Caș de porc II	— —	cu sânge, mai, limbă.	— —	Galantiu de vițel
Cași de urechi	— —	Tortă de carne	— —	Pastete de ciuper
Cartaboș negru	— —	Cracovean	— —	Pastete de mai de

Comenzile, atât cele din
vință cât și cele din loc
execută prompt și în ca
neexcepționabilă,

Recomandăm prepararea
priei, precum și șuncă de Ca
și Praga, carne fină, slabă
albă, afumată, ardeată, fiartă
pentru unsoare și unsoare p
petă de porc

Cărnuri proaspete,
carne de vită, de vițel ma
sugător zilnic carne de
și de miel dimineața dela
6—1 și d. a. dela 3—8 1/2

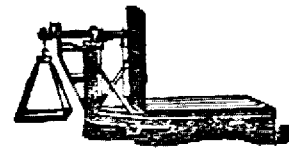
A. SZÁNTÓ

armurar, optician și
fabricant de cumpene

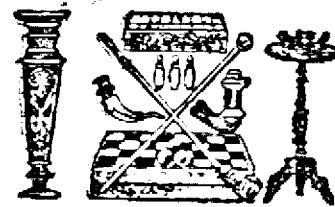
Besztercze, Strada Spitalului

Pregătește totfelul de arme, pistoale, revolvere, apoi cumpene
deci- și centimale după ultimul sistem de legalizare pelângă pr
țuri ieftine și execuție plăcută.

Primește deasemenea repararea, pre lângă garanție și prețuri
ieftine, a mașinelor de cusut- și de scris, a bicicletelor și cum
penelor.

Țin în depozit totfelul de arme
revolvere, cumpene, greutăți ș. a. d
permanență.

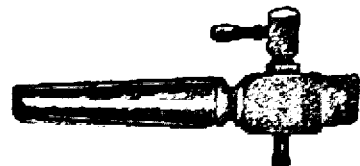
LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér 4.

Primește spre efectuare și reparare totfelul de lucrări
ce aparțin acestei branșe, precum: popice și bile, dopuri
și slăvini (pipe) pentru buți, gherghefuri p. lucru de mână,
articole p. fumători, cămășuri, șpițuri etc.; bile și dacuri
pentru biliard; domino, șah
și totfelul de decorații, la
mobile, etc., cuiere ș. a.

Comenzile se efectuează
prompt și conștiințios.

le arădane I—VII. Își ține adunarea sa de primăvară Luni în 2/15 Mai a. c. în comuna Șia pe lângă următorul program: 1. Dimineața la 8 ore invocarea duhului sfânt. 2. Prelegere practică. 3. Deschiderea ședinței. 4. Constatarea prezențelor. 5. Alegerea notarului și a casarului. 6. Citirea rapoartelor. 7. Relecțiuni asupra prelegerii. 8. Incasarea tactelor. 9. Propuneri și interpelări. 10. Defigerea locului pentru adunarea procsimă. 11. Încheierea.

La această adunare sunt invitați toți membrii despărțământului, precum și toți binevoitorii școlii. În urma hotărârii adunării de astă seară, toți membrii cari nu sunt prezenți la deschiderea ședinței, se privesc ca absenți.

Cuvin, la 4 Mai 1911. Vasile D. Ilișu m. p., președinte. Traian V. Givulescu m. p., secretar.

P. T. membri ai despărțământului învățătoresc din tractul protopresbiteral gr. or. rom. Oraviței sânt prin aceasta invitați a participa la Adunarea despărțământului ce se va ține Sâmbătă în 30 Aprilie (13 Mai) 1911 la ora 8 înainte de amiază în școala gr. or. română din Măidan pe lângă următorul Program: 1. Participare la chemarea duhului sfânt. 2. Fracțiunile vulgare în general" prelegere practică. 3. Deschiderea adunării. 4. "Recomandarea față de învățător" dizertațiune. 5. "Grădinaritul în și afară de școală" dizertațiune. 6. Observări asupra prelegerilor. 7. Raportul bibliotecarului și al casarului. 8. Constatarea membrilor prezenți. 9. Propuneri și interpelări. 10. Închiderea adunării.

Comoriște, la 17 Aprilie st. v. 1911. Alexe Anu, președinte. Simeon Veverița, secretar. N. B. Cei ce doresc a lua parte la prânzul comun, au a se anunța învățătorului Pavel Iclăa.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra însemnării de azi a băncii de asigurare „Transilvania“.

In toate cazurile când se cere purgativ, medicii recomandă apa Francisc Iosif, cari în urma comiziei chimice întrece toate apele minerale. Bolnavilor le place de asemenea mai bine apa aceasta, care are nici un gust apart. Spitalul renumit al ordului, lângă Viena scrie următoarele: «Apa amară Francisc Iosif am folosit-o în multe cazuri grele de constipație». Se poate cumpăra în prăvălii și farmacii. Nu uităm la marcă!

Atragem atențiunea cititorilor noștri asupra tratatului de pe pagina ultimă al marelui magazin Breckner din Sibiu, de unde se pot comanda felul de articole azi anunțate pe lângă prețuri conștile și serviciu prompt.

La croitoria universală. I. Petrașcu, Sibiu — Gysszeben, Strada Cismădiei Nr. 30, Telefon 721. Pregătesc cele mai frumoase haine, după croială și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, redesiuri, paltoane etc. Asemenea se execută pentru cerși și voluntari, tot felul de uniforme, iar în deșert se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, piuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I față palatului administrativ (comitatului)

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern;

Supraveghiere medicală continuă (constantă). —

Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical

Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.

Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.

Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

Mișcare culturală și socială.

Duminică, 7 Mai n.

Beiuș: Serată teatrală, organizată de secția societății pentru fond de teatru român, în Casina română. Se vor juca comediile localizate: »Curiozitate femeiască» și »Vacanții». Urmează joc. Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Cooperativele productive. Lăptăriile. Prelucrarea produselor brute zăcea până de curând, aproape în toate țările, în mâinile capitalismului, așa că după datele statistice numai o mică parte să făcea direct de către producători. În urma speculațiunii capitaliste, consumatorii, cari erau totodată și producători de bunuri, au ajuns să plătească tare scump derivatele produselor lor, ba de cele mai multe ori cumpărau produse falsificate. Desvoltarea ce a luat în în timpul mai nou societățile, i-a adus la ideea că cu ajutorul cooperativelelor pot singuri să-și prelucere produsele ce prinosesc și astfel, nu numai, că au în consum mărfuri de calitate bună, dar chiar venitul ce derivă pe urma prefacerilor, curge în folosul lor.

Țara în care aceste cooperative productive a luat o desvoltare frumoasă e Anglia.

Centralele cooperativelelor, cari să ocupau cu fabricarea de articole pentru consum, era înainte cu câțiva ani la 865 cu 32000 persoane angajate la lucru. Pentru lefuri s'a plătit într'un singur an 29 milioane mărci și valoarea mărfurilor fabricate a fost de 204 milioane. Pe lângă venitul ce l'au făcut din mărfurile fabricate, aceste cooperative a dat ocupațiune la atâția muncitori, cari și-au câștigat pâinea de toate zilele.

Asifel în fabricile de încălțăminte au fost ocupate 7766 persoane, în fabricile de haine 4609, în casele de modă 2405, în țesătorii 2410, în brutării 4076, în alte articole de hrană 1199, la clădiri 1676, în fabrici de mașini 2410, în tipografiile 1104, în economie 1041, în tâmplării 819, la mori 692, în fabrici de săpun 321, în mine 371 etc.

Cum de aceste cooperative productive au luat o așa mare extensiune, se explică prin faptul că au fost sprijinite de societățile de consum, cari se află în mare număr și cari sânt angajate cu cvote la aceste întreprinderi.

Vedem deci, că atât producțiunea, cât și valorizarea a mers mână în mână.

Experiențele făcute în Anglia au fost adoptate de economii din Holanda și Elveția. Acolo existând o economie de vite desvoltată și în multe locuri, în urma pozițiunii geografice, neputându-se valora laptele destul de avantajos, au înființat așa numitele: *cooperative pentru valorarea laptelui* (lăptării), în cari se fabrică unt și brânză pentru consumul de toate zilele. Lăptăriile din Holanda au ajuns la cel mai perfect aranjament și ele au servit de model lăptăriilor din Germania, unde acestea încă au a desvoltare frumoasă.

Fiind producțiune de lapte în mai toate țările, o producțiune de căpetenie, credem că nu e de prisos, dacă vom stărui puțin asupra acestor feluri de cooperative productive.

Să luăm de pildă Germania, care are o producțiune anuală de 30 miliarde litrii de lapte.

Din aceeași producțiune, după statistică, merg în consum direct cam 7 miliarde de litre. (Această cifră crește mereu, mai ales în urma mișcării antialcooliste). 3352 de lăptării cumpără 6 jum. miliarde, pentru prăsilă se pierde cam 3 miliarde, iar pentru trebuințele casnice să folosesc 13 jum. miliarde de litri.

După aceste cifre destul de însemnate, putem vedea cum să împarte valoarea acestui ram de producțiune și ce cantitate e valoriată de lăptării.

Rentabilitatea lăptăriilor nu poate fi fixată în studiul economice, ea variază și depinde de atâtea împrejurări, iar asupra însemnătății lor vorbim cu altă ocazie. Aci ne vom ocupa puțin de argumentul acestor fel de cooperative, după experiențele altor țări.

În cazul când într'un ținut e o producțiune mare de lapte și laptele brut nu poate fi vândut direct în consumație, iar pe de altă parte prelucrarea lui nu se face destul de rațional. e bine dacă se îndeamnă acești producători la o asociere pentru valorarea în comun a acestui prinos de producțiune, la înființarea de lăptării. În aceste așezăminte, prin mașini speciale (Alfa-Separator), se desface laptele în smântână și zăr. Din cel dintâi se fabrică untul, din al doilea brânza pentru consumație, iar resturile pe urma acestor fabricate se folosesc pentru îngrășarea porcilor.

Pentru rentabilitatea unei astfel de lăptării. e necesar mai întâi de toate un centru sigur de desfacere (orașe, stațiuni balneare) și o cantitate de cel puțin 3000 litrii de lapte la zi pentru fabricare; iar ținutul din care se adună această cantitate trebuie să fie așa stabilit, încât nu numai să fie posibilă, dar totdeauna asigurată stringerea cantității. Toți liferanții de lapte e bine, dacă sânt totodată și membrii ai acestei cooperative. Cât privește firma ei, în cele mai multe locuri s'a adoptat: responsabilitatea limitată.

Liferanții de lapte, cari sunt în acelaș timp și membri ai cooperativei, iau un preț mai mic pentru litrul de lapte vândut, ca d. e. nemembrii.

În scâmb însă la sfârșitul anului primesc din venitul curat dividende, în raport cu cantitatea de lapte liferată. Prețul laptelui e bine dacă se stabilește după conținutul de grăsime și cantitate, iar vinderea produselor să se facă direct la consumenți, după posibilitate, și nu la comersanți, a căror soliditate e foarte schimbăcioasă.

Laptele ce merge direct în consum, înainte de a se transporta trebuie *pasteurizat* (încălzitorul: Regenerativ). În Germania sânt obligați, chiar prin lege la aceasta, pentruca să se împedecă răspândirea ofitei. În multe provincii lăptăriile susțin laolaltă *laboratorii chimice* pentru examinarea chimică și bacteriologică a laptelui.

Directorul acestei întreprinderi să nu fie membru al direcțiunii, ci angajat cu contract. Ce privește trebuința de numărare, e conștut dacă își deschide cont-curent la cea mai apropiată bancă poporală.

Aranjarea unei astfel de lăptării are un capital de cel puțin 25.000 coroane, de aceia înainte de înființare, trebuie să se judece bine asupra rentabilității ei, căci un calcul greșit aduce în caz de lichidare mari pierderi, mai ales la vinderea clădirilor și mașinelor. E.

Măcelar român în Alba-Iulia. Din Alba-Iulia ni-se scrie că dl Nicolae Mărginean, un harnic Român, a deschis în Alba-Iulia, în fața palatului de justiție, o măcelărie și cărnățarie, în care se găsec tot felul de cărnățării și carne de tot soiul, de cea mai bună calitate.

Suntem convinși că Românii din Alba-Iulia și jur îi vor da tot sprijinul lor.

BIBLIOGRAFII.

»Lucafărul«, revistă literară și artistică a apărut cu următorul sumar bogat și variat (nrul 9).

Oct. C. Tăslăuanu Organizarea satelor noastre. Victor Eftimiu Căntece, Și noi treceam pe gânduri... Imi placi pentru privirea-ți visătoare... Versuri albe. Tristețea primăverii (poezii). Emil Gârleanu Palavragiul. I. Borcea Fantazie, Tablou modern (poezii). A. Melin Pe când avea și vulpea boi. Maria Cuntan Rugăciuni (poezie). I. Borcea Iuliu Caesar, de Shakespeare.

Dări de seamă: II. Chendi, Poezii de Oreste, »Haiducul«, de Bucura Dumbravă.

Cronică: Eminescu și Barițiu. — † Antonio Fogazzaro (D. Tomescu). — Scriitorii modești și încercări de parvenire. — † Nicolae Densușianu. — Duplicitate literară. — Sărmana Jeana. — Poșta Red. — Bibliografie,

Ilustrațiuni: 5 fotografii de porturi dela balul din Arad și 2 dela balul din Sibiu.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și 1911.

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vând cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile alui

BEISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

ANUNȚ.

Un comerciant român, *caută spre cumpărare o prăvălie mixtă*, cu circulație mare, cu licență de beaură și trafic.

Ofertele sunt a se trimite la administrația »Tribunei« sub titlul *Comerciant român*, de unde se vor expeda la destinație.

Mașini semi stabile. Mașini de aburi. Cazane de aburi. MOTOARE. Șinuri. Pompe. Mașini pentru moară. TRANSMISIUNI moderne. Fir de telegraf. Se pot cumpăra conform tuturor cerințelor la **EMIL ABELES** secția ferării și mașini Budapest, V. Váci-ut 88.
— Mașini și cazane se dau și împrumut. —
Telefon 132-14. Adresa Telegrafică: »BARSET«.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în Magyarád se află de vânzare în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
de Măderat.

Leon Tolstoi.

8

RĂȘBOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— Ce ți-a venit să faci atât sânge rău d-soarei Scherer? Ai s'o imbolnăvești serios, roști prințul Andrei intrând în aceiaș clipă și frecânduși una de alta mâinile albe și mici.

Pierre se întoarse brusc către dânsul, făcând să geamă canapeaua și arătânduși fața încălzită și zămbitoare. El făcu un gest de nepăsare.

— Abatele acela e într'adevăr interesant; numai, nu pricepe chestiunea așa cum trebuie... Sunt sigur că o pace inviolabilă e foarte cu putință, nu însă pe cale politică; ci pe o altă cale... Nu știu cum să mă explic...

Prințul Andrei care părea a se interesa foarte puțin de chestiunile abstracte, îl întrerupse:

— Vezi tu, dragul meu, singurul lucru cu neputință e să spui totdeauna verde ce gândești. Ei bine! ce ai hotărît? Intră în garda de cavalerie sau în diplomatie?

— Mă crezi d-ta, dar n'am luat nici o hotărîre. Nici una din aceste două perspective nu mă ademenește, răspunse Pierre așezându-se turcește pe divan.

— Trebuie să iei o hotărîre; tatăl tău așteptă.

Pierre fusese trimis în străinătate dela vârsta de zece ani, cu un abate, preceptorul său, și stătuse acolo timp de cincisprezece ani. La întoarcerea sa în Moscova, tatăl său dăduse drumul abatelui, spunând fiului său:

— Acum pleacă la Petersburg, cercetează și alege.

Comptabil.

La banca populară «CERBUL» din Reghinul-săsesc (Szászrégen) se caută un comptabil zelos și solid. — Cei cari doresc să fie aplicați la acest institut, sunt rugați, ca în timpul cel mai scurt să-și înainteze cererile și documentele de cualificație și praxă, la direcțiunea institutului în persoană ori prin postă pe adresa subsemnatului.—

Concurenții au a-și nota în cerere și pretenziunile lor referitoare la salarizare, unde trebuie să-se ia în considerare, că banca este nouă și numai cu 1 Mai 1911 st. n. și-a început activitatea.

Postul se poate ocupa momentan.
Reghinul-săsesc, 4 Mai 1911

Flore Bogdan
Inginer univ. diplomat și
arhitect dir. executiv.

În atențiunea proprietarilor de vii!

Subscrisul sunt perfect versat în altoitul viței Americane, mă simt în poziția de a lua pentru altoire cel puțin 8000—50000 de butuci sub totala mea garanță sub următoarele condițiuni:

Dela începerea altoitului în termen de 4 săptămâni le lucrezi cu 3 fileri bucata dela acest termen până la 20 August cu 4 fileri bucata. Americana, care înainte de altoire e pusă sub îngrijirea mea lucrezi cu 5 fileri bucata.

Pentru ușurarea altoiri se pot asocia mai mulți proprietari.

Aceste le-am ținut de cuviință să le aduc la cunoștință prea On. domni proprietari de vii pentru că timpul e scurt și să grăbească a mi-se adresa.

Cu stimă:

Iapa Teodor,
altoitor de viță americană
Kovászincz.
(Arad megye.)

Caut

un candid. de adv.

cu practică începând cu 1880
pelângă condițiuni favorabile. Praxă
dițiunile să mi-se comunice direct

Dr. Lucian Geor
advocat, Temes

VINURI

vechi și noi de va

Adresați-vă cu toată încrederea la p
de vii din Șiria (Világos) Petru Bene
trimite numai vinuri bune, curate și
prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb K
Rizling —70. Roșu —76.

Vinuri noi: Rizling K —50
și Ruje amestecat —52, Șiller —
tafer amestecat K —48 litru.

Rachie de treve (comină) K
Rachie de drojdii 2:20, Rachie
(comină) specialitate K 2— litru.

Vinul și rachia să expedieze cu
dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea

Vase dau împrumut pe timp de c

Pentru calitatea vinului garantez.

Petru B
propr. și neg.
Világos (A

Voi consimți la orice. Iată o scrisoare către prințul Vasile și iată bani. Serie'mi și bizue-te pe mine, te voi ajuta.

Dar de trei luni de zile Pierre căuta o carieră și nu făcea nimic. El își trecu mâna peste frunte.

— Trebuie să fie un francmason! roști el cu gândul la abatele pe care-l văzuse în acea seară.

— Lasă fleacurile astea, îl întrerupse prințul Andrei; să vorbim serios. Ai fost să vezi garda de cavalerie?

— Nu, n'am fost; dar m'am gândit la un lucru pe care ți-l voi mărturisi și d-tale. Purțăm rășboi cu Napoleon; dacă ne-am bate pentru libertate, m'as înrola cel dintâi în armată; dar să ajutăm Englitera și Austria împotriva celui mai mare om din lume — nu-mi place.

Prințul Andrei ridică din umeri la această frază copilărească. Ne voind să răspundă serios, el se mulțami să zică:

— Dacă s'ar bate lumea din convingere, n'ar mai fi rășboai.

— Și ar fi forte bine, roști Pierre.

— Se prea poate, dar aceasta nu se va întâmpla nici odată, surise prințul Andrei.

— În sfârșit, de ce ne rășboim?

— De ce? Știu și eu? Sigur e că ne rășboim, că mă voi rășboi și eu... — el se opri. Merg la rășboi, fiindcă viața pe care o duc... nu-mi convine.

VII.

În odaia de alături se desluși foșnetul unei fuste. La acest șgomot, prințul Andrei păru căși revine în fire: el se ridică și dete chipului său expresia pe care o avusese în tot timpul serei la d-soara Scherer. Pierre lăsă să-i lunece picioarele pe dușumea. Prințesa intră;

ea avusese timpul săși schimbe toaleta de rochie de casă, nu mai puțin proaspătă, n eleganță; bărbatul ei făcu doi pași spre dâs politicos un fotoliu.

— Mă întreb de multe ori, vorbi ea după cum obicinuia, și — șezând jos cu cum se face că Aneta nu s'a măritat încă sunteți, domnii mei, că n'ați luat-o de so iertare dar, zău, nu pricepeți de loc s'aleg Ce gâlcevitor te-ai făcut, dle Pierre.

— Mă gâlcevesc și cu bărbatul d-tale, teleg de ce pleacă la rășboi, spuse Pierre, a prințesei fără cea mai ușoară umbră de care există între un om tânăr și o tânără.

Prințesa tresări: cuvintele lui Pierre o i

— Ei bine, și eu mă întreb, de ce? În pot înțelege cum nu pot bărbații să trăias boi? Pentru ce noi, femeile, nu cerem nia nevoe de nimic? Uite, te fac jude pe d-t intr'una, că situația lui de aci, ca aghiol chiului meu, e strălucită; cine-l cunoaște. Nu mai departe ca zilele trecute, la Aprax o damă cum rostea: „Așa dar, acesta e fain Andrei?...“ Pe cuvântul meu.

Și ea rise.

— Iată cum e primit peste tot, și num pinde să devie aghiotant împărătesc, căci știi că împăratul s'a întretinut foarte grat sul! Tocmai vorbeam de acest lucru cu ziei d-ta?

Pierre se uită la prințul Andrei și văză tenul contrariat:

— Când ai de gând să pleci? îl întreb

(Va urma).

Noutăți senzaționale și elegante!

În magazinul de modă pentru dame:

JOSIF KUNST

Timișoara-centru, Strada Merczy. Asortiment bogat!
Prețuri miraculoase, ieftine și solide.

STILLER JOZSEF fabrică de dulapuri
ghiață de brevetate.
Fabrica și biroul: Budapesta, VII., Nagydíófa-u. 22 (colțul Weselényi)
Telefon 12-83. Telefon 12-83.

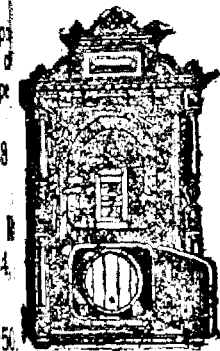
Recomandă dulapuri de gheață scutite prin lege, cea mai bună instrucție pentru răcirea berei, apei, untului, cărnii pentru trebuințe gospodărești, mașini și rezervoare de înghețată, instalații pentru bolte și le mai noi condatoare. CATALOG ilustrat despre articolele anunțate mai sus și despre răcitoarele pentru carne și bucate, recitoare cu aer condensat pentru bere, la cerere se trimite gratuit și porto franco.

Unicul proprietar:

STILLER JÓZSEF,

Budapesta, VII, Nagydíófa-utca 22 și 25.
Dela 1 August începând în Kazinczi-utca 6.B.

Pentru a preveni eventuale greșeli, atrag atenția on. clienți, că fabrica mea de dulapuri de gheață, există de 36 de ani și să nu fie confundată cu alte fabrici de aceasta branșă, dar de dată mai nouă. Cu stimă: **Stiller József.**

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt
Erzsébet u. No 56 (casa proprie).

— Execută toffelul de icoane artistice. —
Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. **Picturi renumite în oleu** în toată mărimea, după orice fotografie mică. **Fotografierea copiilor** executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimei este primul. —
Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios. —
Prețuri moderate. Cu deslușiri servesc.

GEORGE RUMMEL

Salon de modă, Honterusgasse 5

ANUNȚ!

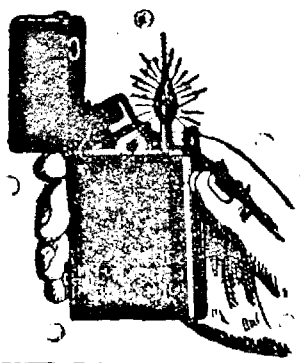
Pentru sezonul primăvară!

Am onoarea a aduce la cunoștința onor. public de dame că mi-au sosit *Jurnale de Modă* bogat ilustrate după modele cărora lucrez cu gust în atelierul meu **toffelul de costume**, jachete, haine de stradă și salon, capoturi Princese și Reform, folii, talii, mantale, costumuri pentru sport și orice haine englezești și franțuzești.

Serviciu prompt. La înștiințarea, prin postă la dorință merg și acasă.

George Rummel,

Salon de modă, Sibiu, Honterusgasse 5.

Gramofone și plăci,
Aprinzători original „Imperator”,
lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin în marele magazin de fabrică a lui

Tóth József, Szeged, Könyök-u 3.

Vânzare și pe rate.

Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revanzători.

MATUTSEK JOZSEF

Kolozsvár, Szentegyház-u. 3.

Recomandă depozitul său bogat asortat cu toffelul de

încălfăminte

bărbătești și femeiești executate în atelierul propriu.

Comande din provincie, după măsură

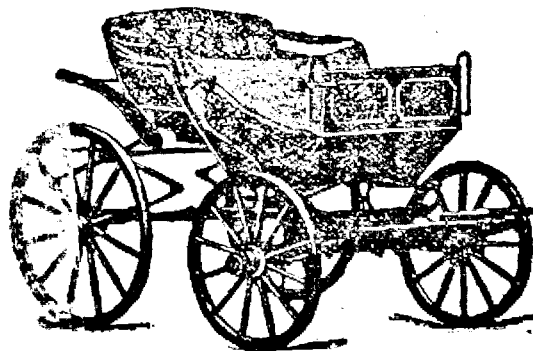
sau că trimițând o ghenta veche care-i cade bine se pregătesc prompt și din material bun, trainic și la modă.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsuri

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent de trăsuri noi și — prefăcute. —

Reparaturi și orice lucrări din ramul acesta se efectuează repede și prompt.

Lucru bun, serviciu solid și conștiințios

NICOLIN - Timișoara -

(Centru).
str. Takarékpénztár 4.

Articole de coafură specială.

Chignone, bucle, împletituri, turbane, plete, transformații, peruce, bandouri.

Specialității de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, noutăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.

Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

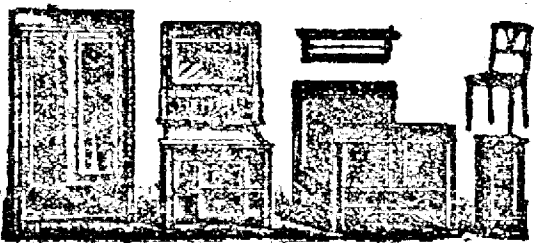
Primul salon pentru frizat, conservarea, ondularea, spălarea, colorarea și curățirea părului și a mânilor din Ungaria de sud.

Comande prin poștă se efectuează prompt. Preț curent gratis și franco.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificatii. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenea și fotolii.

M. Schromm
mehanic

Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hosszú-utca 27, unde se efectuează tot-felul de lucrări atingătoare în aceasta branșă, precum:

mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

ANUNȚ.

Cu începerc dela 15 Maiu 1911 caut un **CANDIDAT de ADVOCAT**

român cu practică, pe lângă condițiuni favorabile. Notez că mai am încă un candidat.

Dr. Ilarie Hoadrea, adv.
Zernești (comitat. Făgăraș).

CREDIT

pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește mai avantajos:

Herzog Sándor

Arad, Str. Weltzer János 15.

— Telefon No 376. —

Prima băcanie
: din Oradea-Mare.

Mihai Petrovici

— ș'a transmutat —

prăvălia de coloniali

și delicatose

în edificiul „Bazar

strada principală (Ră

koczi-ut No 2) lângă

prăvălia lui Huzella M

Cancelarie administrativă
și birou de informații
în Budapesta

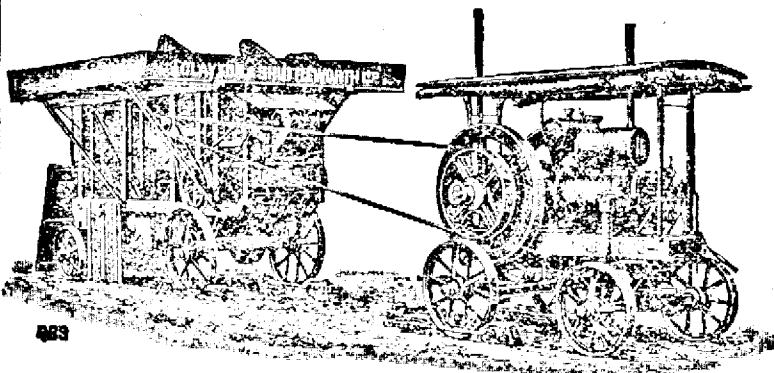
Procur și dau informațiuni în toate procesuale, extraprocesuale, administrativ merciale, mijlocește împrumuturi personale, tencare și amortizaționale ieftin și în serv mijlocește cumpărări, vânzări, exarendări, nuri, mașini motoare și alte rechisite economice, finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutor stat pentru preoți, învățători, școale și cumpărare de izlaze și pășuni; efectuează toată gama de comande comerciale eventual și pentru corespondență.

Dr. Constantin Man
advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon

Ilustrate cu motive
nești și cu
din România

se pot căpăta la Librăria Trib

Mare depozit
în CLUJ.

Inspecția inginerului gratuit.

Agentura fabricel de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.

Tulumbe cu motor cu gaz.

Motoare cu benzină

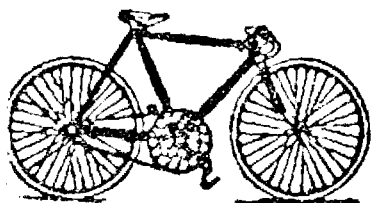
Oleiuri de uns.

Antepresa agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztian & Comp.
Cluj (Koložsvár), Ferenc József-ut Nr. 31.
Telegramadr: Coloniale Koložsvár.
Telefon interurban No. 934

Articole de
specialitate.

Cereți prospecturi.

bicicletele de re-
ume mondial
THE CHAMPION
PREMIER

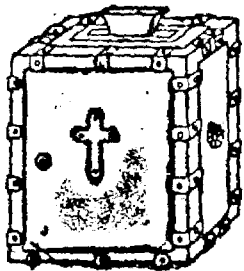
osie campanilară
ată automată (cu frână liberă) se vând pelângă
aranță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii,
r' de nici o ridicare de preț în rate lunare de
12 și 15 cor. precum și
— părți alcătuitoare pentru biciclete —
a gumă interioară și exterioară prima calitate, so-
erie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus.
1 urma circulației mari unde în toată Austro-
ngaria trimite și în provincii cu preț foarte redus
— în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

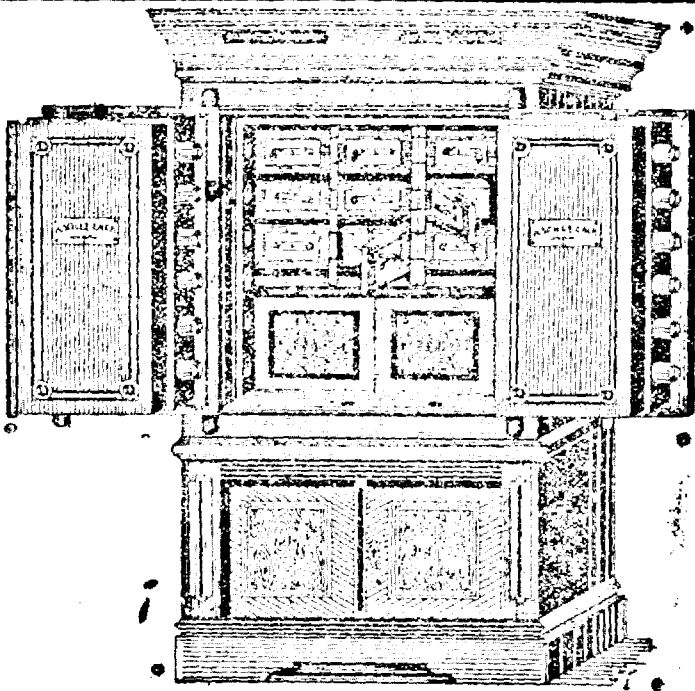
mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapesta, VIII., József-körut 41.
Utile: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.
Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

A. SCHLEZACK fabrică de casse
pentru bani și
tesoare în
Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scy-
lolith și asbest incombustibile, recu-
noscute de cele mai bune. Seutare
și casse panțerate sigur din antogen
și thermit, camere panțerate, casse
pentru acte, casete, prese pentru
copiat, lacăte de
siguranță, etc.

Referindu-vă la zia-
rul nostru vi-se tri-
mit prețuri curente
gratuit și porto fr.
Fabricare din ma-
terialul cel mai bun.

In atenția celor ce sufăr de vătămură!
Suspensorii, picioare artificiale, ciorapi
de cauciuc, grade haltere, bandage,
corsete, bandage dianna pentru femei și
toffelul de accesorii chirurgicale se pot
cumpăra cu prețuri convenabile dela

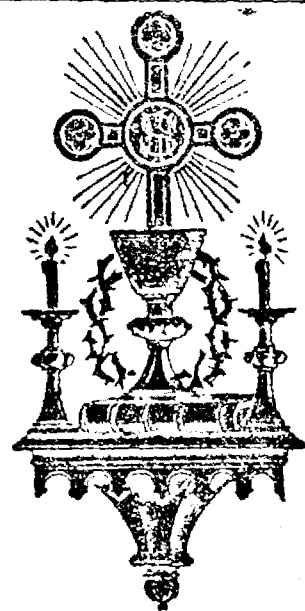
Hercz Sándor

fabricant de mănuși, ban-
dagier și depozitar de
unelte chirurgicale în —

Szatmár,

Deák-tér No 2.

Comandele din provincie
se efectuează prompt. —

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47.

neguțorie pentru articlile de sticlă, porcelan și metal; farfurii și bide
Inflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru
aurite; Cădelniță; Caldărușe pentru apă sfințită;
Candele de părete de bronz; Candele argintate;
Cruci; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a.
leftin de tot: **Candelabru aurit**
pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de
— sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43.— Coroane. —
La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpsta în 1896.

Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lei

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA
- FABRIC. -

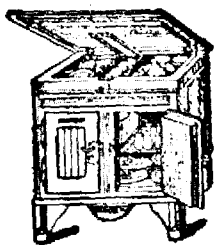
Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea
de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armo-
nioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer
bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată
ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare.
Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul in-
te cu deosebire ventate și pre-
miat în mai multe rânduri, earl sunt provăzute în partea superioară
— ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai
edânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât
cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este
egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stă-
tătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut
— ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-garante ilustrate gratis.

Dulapuri de gheață,
vane de scaldat

provăzute cu cuplor
de încălzit.

ne de legănat, de sezut și pentru copii pre-
m și orice articole igienice în execuție solidă
afă în asortiment bogat, pelângă prețuri con-
tabile. Toffelul de lucrări de tinichea pentru
diri, apaducte cu gaz aerian, instalații electrice.

M. WOLLNER, Budapest V.,
any János-utca 22/II. (Colțul Bálvány-u.)
telefon 36-63. Catalog gratis și franco.

ntu femei și bărbați

CAPSULELE SANID

adeverid ca cel mai sigur remediu fără
o injecție, contra pleuragiilor subite
ronice. O cutie cu instrucția aplicăr
ținând 100 capsule) 6 cor. Unicul re-
iu sigur contra slăbirei și impotenției
ționale sunt renumitele capsulele în-
toare ale Drului Timkó, sticla costă
or. și se trimite contra ramburs dela

armacia „Magyar Király“
apesta, V., Márokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

pondența să se facă în limba română.

UZINĂ ASORTATĂ CU

INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

Motoare de olei brut **SWIDERSKI**

Motoare de München ptu benzina, gaz
și gaz condensat.

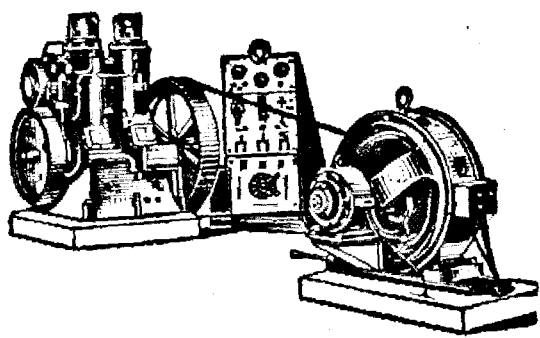
Mașini electrice M. S. W.

Pompe centrifugale și turbine.

Auspiciile inginerilor și preliminarile de spese le
pune bucuros la dispoziție.

„ELEKTRA“

soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice
Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84-64.

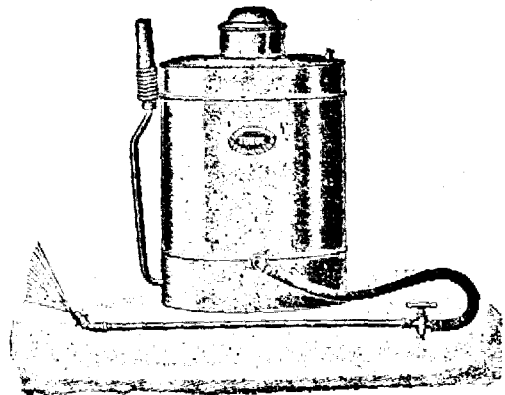

Szontágh Pál hărăgar în Csetneken. -:

Depozit: Budapest, IX., Üllői-ut 19.

Recomandă fabricatele proprii, cunoscute până acum de cele mai bune în stropitoare pentru viță de vie brevetate TURUL. Fabricatele TURUL întrupește toate calitățile stropitoarelor VERMOREL întrecându-le cu mult. Stropitoarele TURUL sunt pregătite din plăci de aramă cisalate cu un conținut de 16 litri.

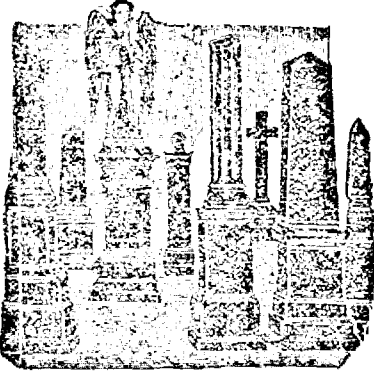

Prețul unei stropitoare împreună cu împachetatul face 32 coroane. Tevi prelungite pentru stropirea arborilor 2-50 Cor. Vânturător francez (conform cererii) 2-40 Cor. Avem apoi stropitoare sistem »Söllösgazda« în asemănare perfectă cu »Vermorel Eclair« în preț de 40 Cor. bucata. Stropitoarele pentru trandafiri KIS TURUL cu conținut de 0-7 litri cu 8 cor. bucata. Tot acelaș cu conținut de 2 litri cu 12 coroane bucata. Pompe de pucioasă contra omidelor HUNGARIA cu 40 Cor. ÜVEGHENGERES cu 52 Cor. bucata.

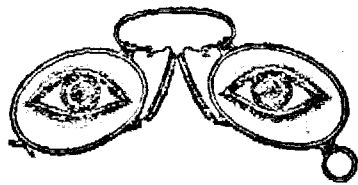
Cataloge trimite gratuit. — Firma fondată la anul 1835. — Telefon No 56-40.

Nagy József, sculptor.

Fabrică cu instalații electrice de ori-ce mobile din marmor, grănit, sienit și marmor de labrador în Brașov—Brassó.

Primește spre efectuare orice lucrări de sculptură, precum și pietrii sepulcrale, monumente, mauzolee din orice fel de piatră. Comandele se execută grabnic și conștiințios.

Karl G. Sadler ciasornicar
giuva ergiu și optic în
Bestercze, Spital-gasse 23.
(lângă „Hotel Sahling“).

Mare magazin de:

ciasornice de buzunar

din aur argint și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argint.

Articlii optiei și

ochelari de

Ratenow.

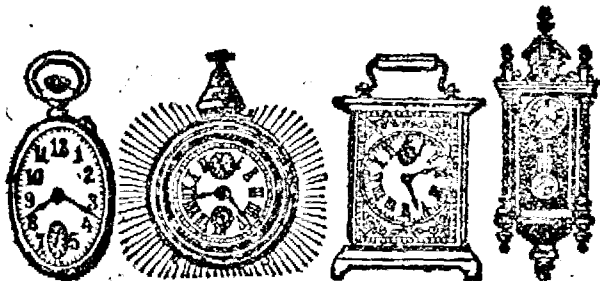
Reparările a tot-felul

de articli în bransa

aceasta se efectueșc

cu conștiințiozitate și

cu prețuri moderate.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public român din loc și jur, că am înființat în Arad, Józseffőherczeg-ut No 9, un

nou institut de văpsit, curățire chimică și spălarea albiturilor cu aburi

bine aranjat și corăspunzător cerințelor moderne de azi.

Praxa câștigată pe acest teren în capitală și alte orașe mari ale țării, sunt în stare să îndeplinesc toate condițiile celor mai gingașe pretenziuni. Asigur onor. mușterii pelângă serviciul prompt și efeptuirea — cu prețurile cele mai ieftine.

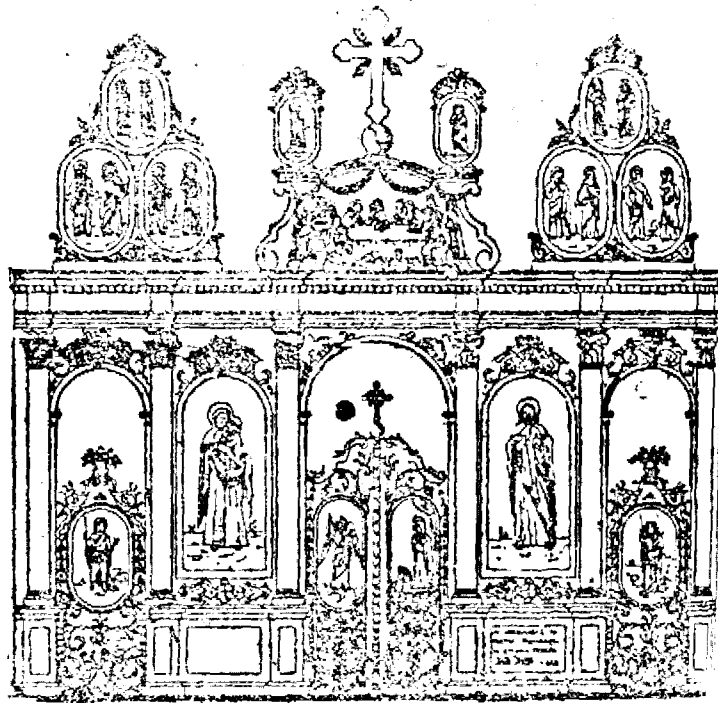
Rog binevoitorul sprijin, al on. public

Cu stimă:

EUGEN JUNCAN.

Comandele din provincie se efeptuiesc prompt.

Schmidt János succesor Schmidt Ferencz
Institut pentru ridicarea alatrelor în
Budapasta, Kőbányai-ut 53.

Pregătește: altare, amvoane, cripte, statui sfinte și întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform pretenziunilor artistice și cerințelor moderne de azi. Se recomandă ca specialist, de München la renovarea alatrelor vechi. Planuri și cataloage trimite gratuit precum și primirea muncii o face pe speșele sale proprii. Prețuri moderate. Condiții favorabile de plată.

Magazie de articli pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,
Forray-utca Nr. 1

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

Postavuri de reverenzi, brîuri preoțești, roșii, vânate și negre.

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate însira.

Cea mai bogată gazie în articli pentru sfintele biserici și preoți

218
217

Fondat la 1875.

Fondat la 1875.

BLATTNER KÁLMÁN

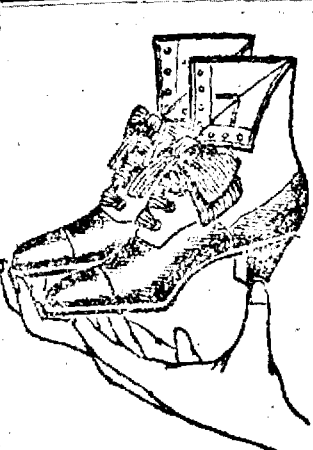
prima fabrică de oglinzi și cadre de tablouri în
DEBRECZEN.

Recomandă negustorilor de galanterie

oglinzile de bazar calitatea I și II,

în culoarea lemnului de nuc, mahagon și natură, deasemenea geamgiilor (uiegarilor) cadre $10\frac{1}{16}$ și $8\frac{1}{10}$ poleite în culoarea nukului pentru oglinzi, cu sau fără oglindă. *Ostrețe din arin rusesc*, pentru cadre în culoarea nukului sau mahonului. *Oglinzi pentru cutii și toaletă.*

Preț-curent și modele se trimit gratuit.

FODOR D. József

prăvălie de ghete de primul rang

Gyulafehérvár, Novák Ferenc-tér 13.

Se recomandă p. onor. public din loc și jur, pentru pregătirea promptă a totfelului de

ghete

p. domni, dame și copii

precum și **cioboate** pentru domni și copii în execuția cea mai elegantă pelângă prețuri moderate și la ultima modă. — Toffelul de reparaturi se execută repede, trainic și ieftin, precum și toate comanda.

Fructificarea cea mai bună și cea mai modernă de capital!

Tuturor acelorora, cărora le zace mai puțin în interes, să-și lase capitalele lor erezilor, decât să-și asigure și-eși un venit anual mai mare, deci tuturor căsătoriților fără copii etc. dar și acelorora cari în urma funcției lor, nu se bucură de penziune ca d. p. negustorii, cafele, diurniștii etc., le recomandăm la *singura bancă de asigurare indigenă*

„TRANSYLVANIA”

să-și acuire o

Asigurare de penziuni

pentru capitalele lor.

După tariful nostru de penziuni poți primi de exemplu pentru un capital de K 10000— depus la

40 de ani o penziune care începe la 60 ani cu	22-70%	= K 2270—
45	9-40%	= K 940—
40	20-90%	= K 2090—
50	10-90%	= K 1090—

pecând efectele, cassele de păstrare etc., aduc după acelaș capital abia cel mult 4-50% = K 450.

O asigurare mai favorabilă de vârstă abia se poate închipui.

Afară de aceea mai recomandăm și tarifele noastre nou introduse I^a X^a și XIX^a la cari după tot la câte trei ani de asigurare se plătește o parte de câștigul de 40%.

Toate celelalte asigurări pe viața omului se primesc în cele mai favorabile condiții.

Prospecte se trimit la dorință franco și informații se dau la *Diracțiune în Sibiu* și prin reprezentanții cu cea mai mare plăcere.

Reprezentanța pentru Arad se află la domnul **Iuliu A. Herbay**, strada Szécsenyi No. 1.

II

Telefon 557.

Telefon 557.

Profesorii și instructorii de muzică primesc favor — cuvenit. —

Cataloage ilustrate la dorință se trimit gratuit și porto franco. —

Petrof Antal ^{SUCCESOR} Wonka József

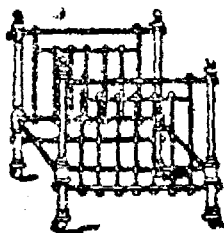
fabrică de plane cesar regale în Timișoara-Josefin, Str. Szilágyi No 13.

Magazin în Hunyadi-ut No 16.

Liferează:

PIANE și PIANINE

efectuate în stilul cel mai modern și execuție promptă.

Mobile de fer și aramă împletituri și garduri de sirmă

Cataloage pentru mobile de fier și aramă se trimit gratuit și p. franco.

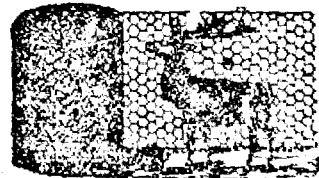
furnisează mai ieftin fabrica lui

Hoffmann & Hicker

Budapesta, VII., Holló-utca No 3. Cataloage de împletituri și garduri de sirmă trimite gratuit.

Cel mai ieftin loc de cumpărat

mobiliere p. cafelele, hoteluri și spitale.

STEFAN SLADECKI UN. FABRICA DE MOBILE

VIRSET

strada

Kudritzker No 44-46

Cea mai renumită mare fabrică de mobile din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de plane excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

KAUFHAUS M. BRECKNER

Trimitere zilnică
postală, cu ramburs.
Comandele peste
20 coroane se trimit
franco.

Hermannstadt—Sibiu—Nagyszeben.

La cerere se trimite
și mostre.
Comandele se
execută prompt și
cu acuratețe.

Apartamentul I.

Confecțiuni pentru dame:

Bluze de creton dela	C	1.80	pană la	5.—
» » zefir	C	1.60	»	9.—
» » batist	C	1.60	»	20.—
» » creșetaj	C	8.50	»	24.—
» » etamine	C	13.—	»	30.—
» » delaine	C	5.—	»	16.—
» » dantelă	C	2.50	»	70.—
» » mătase	C	12.—	»	50.—
Matinee turcești	C	5.50	»	12.—
Fuste englezești	C	5.—	»	16.—
» de stofă	C	7.50	»	70.—
» de in	C	6.50	»	36.—
» de lüster	C	12.—	»	40.—
Costume de stofă	C	20.—	»	85.—
» » in	C	22.—	»	60.—
Halate de creton	C	6.50	»	15.—
» » delain	C	22.—	»	60.—
Jupoane de spălat	C	2.—	»	6.—
» » batist	C	8.—	»	20.—

Jupoane de lüster	C	6.—	pană la	30.—
» » kloth	C	3.20	»	12.—
» » mătasă	C	15.—	»	40.—
Jachete Golf	C	11.50	»	33.—
Talii (pieptare)	C	—70	»	4.—
Șurțuri	C	1.—	»	6.—

Confecțiuni pentru copii:

Haine pentru copii:				
de stofă dela	C	6.—	pană la	30.—
de spălat	C	1.30	»	30.—
de tegetof	C	6.—	»	12.—
Paltoane p. copii	C	7.—	»	30.—
Șurțe	C	1.—	»	5.—
Costume pentru copii:				
de spălat dela	C	2.50	»	6.50
de stofă	C	6.50	»	15.—
Pantaloni tirolezi	C	3.—	»	5.—
Șurțe p. băieți	C	1.—	»	2.—
» » » din piele	C	1.50	»	2.40
Costume p. fetițe	C	18.—	»	30.—

Moda pentru bărbați:

Cravate toate calitățile C 0.50 ^{pană la} 3.—
Cămăși albe și colorate C 3.— » 5.—
Batiste, bretele, chipie și mănuși.

Moda pentru dame:

Cordon de gumă dela C 1.— ^{pană la} 12.—
Jabote albe C 1.— » 5.—
Pălării albe de pânză C 4.— » 7.—

Pentru domni dame și copii:

Ciorapi foarte buni, mănuși, croșetaș
Surprinzător de ieftine.

Pentru copii:

Berete de păslă dela C 0.70 ^{pană la} 4.—
Crăițe de batist C 1.— » 4.—
» » mătasă C 3.— » 8.—
Pălării de batist C 2.50 » 9.—
» » mătasă și paie C 8.— » 15.—
Umbrele, haine de baie, rufe pentru
dame și copii.

Apartamentul II.

Articole de voiaj:

Geamantane de haine, cofere, geante
de mână, geante pentru pălării, casete
necesare, plaiduri de voiaj.

— SACURI PENTRU ESCURSII —
basteane de excursiune.

Articole de toaletă:

Mese de toalette până la 120 cor.

OGLINZI DE TOTFELUL

Perii, pieptăne, agrafe, periute de dinți,
pastă, săpunuri etc.

Articole de galanterie:

evantaie, rame pentru fotografii, vase
pentru flori, machete.

ARTICOLE DE PIELE:

portmoneu, portofolii dela 1 cor. până
la 100 coroane.

ARTICOLE PENTRU FUMAT:

dose pentru tutun și țigarete, țigarete
de chichlimbar, pipe Peterson.

SERVICE PENTRU FUMAT:

aprinzătoare »Diana« 1.50 C. Sepa-
rator aprinzătoare originală dela 2.80
până la 15 coroane. Lampe electrice
de buzunar.

Articole pentru cadou

Bijuterii moderne.

Măsuțe și etagere de lemn.

Jucării de totfelul.

Figuri de teracotă.

Aparate pentru ras.

Bricege și foarfece.

Tacâmuri de alpaca și argint de albastru

Trăsorele pentru copii.

Trăsuri pentru sport.

Trăsuri automate pentru bolnavi

Apartamentul III.

Cele mai bune ghete:

marca »SALAMANDER«

pentru domni și dame, în cea mai
bună execuție Cor. 16.50. Execuție de
lux Cor. 20.50. Toate formele, toate
culorile, toate specialitățile, — un preț.

Cereți catalog.

GHETE PENTRU SPORT.

ZANDALE KNEIPP

GHETE PENTRU TENNIS.

ZANDALE NORMALE.

GHETE DE CASĂ.

PANTOFI ELEGANȚI

p. domni și dame în negru, galbin și lack.

GHETE DE BOX CU ȘIRE

pentru domni dame și copii
dela 9 până la 10 Cor.

Piele de vițel calit. I. dela 11.—

GHETE DE CHEVREAU
p. domni și dame calitatea I. 13.—

GHETE PENTRU COPII

în toate calitățile, cu prețuri modice

Mare depozit. — Cumpărarea nu e obligată. — Prețuri ieftine